ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

NGUYỄN PHÚ HOÀNG – ĐẶNG THÀNH LUÂN

XÂY DỰNG HỆ THỐNG QUẢN LÝ KHÁCH SẠN CUNG CẤP DẠNG DỊCH VỤ

LUẬN VĂN CỬ NHÂN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

TP. Hồ Chí Minh, 2017

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIỀN

NGUYỄN PHÚ HOÀNG – ĐẶNG THÀNH LUÂN

XÂY DỰNG HỆ THỐNG QUẢN LÝ KHÁCH SẠN CUNG CẤP DẠNG DỊCH VỤ

LUẬN VĂN CỬ NHÂN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HOC: TS. NGÔ HUY BIÊN

TP. Hồ Chí Minh, 2017

MUC LUC

MUC LUC 3 Danh sách các bảng......10 GIỚI THIÊU ĐỀ TÀI11 CHUONG 1 Vấn đề11 1. Giải pháp cho vấn đề......11 2. 3. 4. LÝ THUYẾT NỀN TẢNG......15 CHUONG 2 Nghiệp vụ quản lý khách sạn15 1. Miêu tả nghiệp vụ của các đối tượng15 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. Công việc của khách hàng25 Mô hình hóa vào phần mềm......29 1.2. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.2.5. 1.2.6.

1.2.7.

1.3.	. Vấn đ	tề thanh toán qua mạng38
	1.3.1.	Đặc điểm
	1.3.2.	Các loại thanh toán qua mạng38
	1.3.3.	Quy trình thanh toán qua mạng39
2.	Phần mề	em cung cấp dạng dịch vụ (SaaS)43
2.1.	. Xu hı	xớng43
2.2.	. Các h	nệ thống SaaS nổi tiếng44
	1.2.1.	Google Docs44
	1.2.2.	Slack45
2.3.	. Định	nghĩa và đặc trưng của phần mềm cung cấp theo hướng dịch vụ45
2.4.	. Các r	nô hình kiến trúc của phần mềm SaaS46
,	2.4.1.	Cấp độ 1: Có thể tùy biến47
,	2.4.2.	Cấp độ 2: Cung cấp khả năng cấu hình
,	2.4.3.	Cấp độ 3: Khả năng cấu hình, hiệu năng đa người dùng48
,	2.4.4.	Cấp độ 4: Tính mở rộng, khả năng cấu hình, hiệu năng đa người
(dùng:	49
2.5.	. So sá	nh phần mềm SaaS so với các phần mềm thông thường49
,	2.5.1.	Phần mềm SaaS thuộc mô hình điện toán đám mây49
,	2.5.2.	Chuyển hóa trách nhiệm cộng nghệ thông tin49
	2.5.3.	So sánh tổng quát
2.6.	. Thuậ	n lợi và khó khăn53
,	2.6.1.	Thuận lợi53
,	2.6.2.	Khó khăn54
3.	Mô hình	MVC54

3.	1. Gió	ới thiệu	54
3.	2. Lợi	i ích của kiến trúc	55
CHƯC	ONG 3	GIẢI PHÁP ĐỀ TÀI	56
1.	Phân t	ích yêu cầu	56
1.	1. Các	c chức năng của hệ thống quản lý khách sạn dạng dịch vụ:	56
1.3	2. Yê	u cầu phi chức năng	58
2.	Thiết l	kế hệ thống	59
2.	1. So	đồ tổng quan của hệ thống	59
2.	2. Dai	nh sách các actor	62
2.	3. So	đồ Use-case tổng quan	63
2.	4. Use	e-case cho từng actor	64
	2.4.1.	Quản trị hệ thống cha	64
	2.4.2.	Chủ khách sạn (Khi đóng vai trò là khách hàng của hệ thống c	ha)
	2.4.3. khách	Chủ khác sạn (Dưới vai trò là quản trị viên của hệ thống quản sạn)	•
	2.4.4.	Nhân viên của hệ thống con	73
	2.4.5.	Khách của hệ thống con	74
3.	Thiết l	kế cơ sở dữ liệu	76
3.	1. Hu	ớng tiếp cận quản lý dữ liệu cho nhiều thuê bao	76
	3.1.1.	Tách biệt cơ sở dữ liệu (Separate Databases)	76
	3.1.2.	Chia sẻ cơ sở dữ liệu, tách biệt cấu trúc dữ liệu (Shared Databa	ase,
	Separa	ate Schemas)	77
	3.1.3.	Chia sẻ cơ sở dữ liệu, chia sẻ cấu trúc dữ liệu (Shared Databas	se,
	Shared	d Schema)	78

3.2. So đó	ô quan hệ giữa các bảng	79
3.3. Miêu	ı tả các bảng	81
4. Thiết kế	giao diện	81
4.1. So để	ồ liên kết giữa các màn hình (Dialog map)	82
4.2. Giao	diện chi tiết	82
4.2.1.	Responsive Web Design là gì	82
4.2.2.	Giao diện trang chủ của phần mềm cung cấp dạng dịch vụ Ho	otel-
mgmt Sa	aaS	83
4.2.3.	Giao diện quản lý của hệ thống cha	83
4.2.4.	Giao diện trang chủ của một hệ thống khách sạn	84
4.2.5.	Giao diện quản lý của một hệ thống khách sạn	84
4.3. Danh	n sách URL cho từng màn hình	84
5. Thiết kế	xử lý	86
5.1. Luồn	ng xử lý cho từng đối tượng theo các màn hình	86
5.1.1.	Luồng xử lý cho quản trị hệ thống cha	86
5.1.2.	Luồng xử lý cho chủ khách sạn	87
5.1.3.	Luồng xử lý cho quản trị khách sạn	88
5.1.4.	Luồng xử lý cho nhân viên	89
5.1.5.	Luồng xử lý cho khách đặt phòng	90
5.2. Danh	ı sách các lớp	91
CHƯƠNG 4	CÀI ĐẶT	91
1. Môi trướ	ờng phát triển	91
1.1. M áy	chủ	91
1.2. Ngôr	n ngữ lập trình	91

1.3. Framework ứng dụng	92
1.4. Công cụ hỗ trợ	93
2. Cài đặt cơ sở dữ liệu	94
2.1. Khó khăn	94
2.2. Khắc phục	94
3. Cài đặt giao diện	94
4. Cài đặt xử lý	95
4.1. Chức năng thanh toán qua mạng	95
4.2. Vấn đề lưu trữ hình ảnh	95
4.3. Vấn đề chia tên miền	95
5. Kiểm thử phần mềm	95
CHƯƠNG 5 TỔNG KẾT, ĐÁNH GIÁ	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO	96
PHU LUC 97	

Danh sách các hình

Hình 1. Trang chủ của phần mềm quản lý khách sạn SaaS Roomsy	23
Hình 2. Đăng kí tài khoản cho chủ khách sạn tại Roomsy	23
Hình 3. Thiết lập các thông tin ban đầu cho khách sạn tại Roomsy	24
Hình 4. Tạo tên miền cho hệ thống con tại Roomsy	24
Hình 5. Thêm nhân viên để làm việc trên Roomsy	25
Hình 6. Trang chủ của khách sạn New World	26
Hình 7. Màn hình hiển thị các loại phòng còn trống của khách sạn New World	27
Hình 8. Màn hình hiển thị các dịch vụ đi kèm của khách sạn New World	28
Hình 9. Màn hình thanh toán và xác nhận đặt phòng của khách sạn New World	28
Hình 10. Quy trình đăng kí một khách sạn trên hệ thống	30
Hình 11. Quy trình truy vấn thông tin một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn	31
Hình 12. Quy trình thay đổi một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn	32
Hình 13. Quy trình thêm các thành phần trên hệ thống con	33
Hình 14. Quy trình thay đổi các thành phần trên hệ thống con	35
Hình 15. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống	36
Hình 16. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống đối với khách vãn lai	37
Hình 17. Quá trình xác thực thanh toán	40
Hình 18. Quá trình bố trí thanh toán	42
Hình 19. Xu hướng kinh doanh của các công ty phần mềm SaaS từ năm 2011 đến 2014	43
Hình 20. 4 cấp độ cho mô hình của phần mềm SaaS trưởng thành	47
Hình 21. Mức độ hỗ trợ của phần mềm truyền thống và các dạng phần mềm điện toán đám mây .	49
Hình 22. Chi phí thực hiện một phần mềm truyền thống	50
Hình 23. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS	51
Hình 24. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS (giải thích chi phí phần cứng và các dịch vụ	
chuyên môn ở phía nhà cung cấp)	52
Hình 54. Mô hình MVC cho ứng dụng web	55
Hình 25. Tính liên lục của sự trưởng thành phần mềm SaaS	59
Hình 26. Sơ đồ thiết kế hệ thống Hotel-mgmt SaaS	60
Hình 27. Sơ đồ tổng quát	63
Hình 28. Sơ đồ use-case quản trị hệ thống cha	64
Hình 29. Chi tiết use-case Quản lý khách hàng	65
Hình 30. Chi tiết use-case quản lý khách sạn	66
Hình 31. Sơ đồ Use-case chủ khách san	67

Hình 32. Chi tiết Use-case Quản lý khách sạn	68
Hình 33. Chi tiết Use-case quản lý quản trị khách sạn	69
Hình 34. Sơ đồ Use-case quản trị khách sạn	71
Hình 35. Sơ đồ Use-case Nhân viên khách sạn	73
Hình 36. Sơ đồ Use-case khách của khách sạn	74
Hình 37. Tính liên tục giữa việc chia sẻ dữ liệu và tách biệt dữ liệu	76
Hình 38. Ba hướng tiếp cận trong việc quản lý dữ liệu cho nhiều thuê bao	76
Hình 39. Hướng tiếp cận sử dụng cơ sở dữ liệu khách nhau cho mỗi thuê bao	77
Hình 40. Hướng tiếp cận mỗi thuê bao sở hữu một nhóm bảng riêng trong cùng một CSDL	78
Hình 41. Hướng tiếp cận tất cả thuê bao chia sẻ cùng một tập các bảng	79
Hình 42. Sơ đồ quan hệ giữa các bảng	80
Hình 43. Các chuỗi hoạt động từ use case đến thiết kế giao diện sử dụng các bản phác thảo	
(Prototypes)	81
Hình 44. Sơ đồ các màn hình chính của Hotel-mgmt SaaS	82
Hình 45. Giao diện trang chủ của hệ thống cha	83
Hình 46. Giao diện quản lý của hệ thống cha	83
Hình 47. Giao diện trang chủ của một ví dụ khách sạn	84
Hình 48. Giao diện quản lý của một hệ thống khách sạn	84
Hình 49. Luồng xử lý cho quản trị hệ thống cha	86
Hình 50. Luồng xử lý cho chủ khách sạn	87
Hình 51. Luồng xử lý cho quản trị khách sạn	88
Hình 52. Luồng xử lý cho nhân viên	89
Hình 53. Luồng xử lý cho khách đặt phòng	90
Hình 55. Vị trí của các thành phần trong cấu trúc framework Laravel	93

Danh sách các bảng

Bảng 1. So sánh một số hệ thống quản lý khách sạn cung cấp dạng dịch vụ	13
Bảng 2. Các thành phần tham gia trong một quá trình thanh toán qua mạng (PayPal) [4]	40
Bång 3. So sánh SaaS và On-Premise	53
Bång 4. Danh sách các actor	63
Bảng 5. Ý nghĩa của các use-case trong actor quản trị hệ thống cha	67
Bảng 6. Ý nghĩa của các use-case trong actor chủ khách sạn	70
Bảng 7. Ý nghĩa của các use-case trong actor quản trị khách sạn	72
Bảng 8. Ý nghĩa của các use-case trong actor nhân viên khách sạn	74
Bảng 9 . Ý nghĩa của các use-case trong actor khách của khách sạn	75
Bảng 10. Miêu tả các bảng trong CSDL	81
Bảng 11. Danh sách các url của hệ thống	85

CHƯƠNG 1 GIỚI THIỆU ĐỀ TÀI

1. Vấn đề

Hiện nay, việc quản lý khách sạn truyền thống như ghi chép sổ sách, tính toán bằng Excel đã trở nên lạc hậu và kém hiệu quả, nhiều nhà quản lý, các doanh nghiệp kinh doanh về khách sạn hay nhà nghỉ đã chuyển sang sử dụng các phần mềm được cài đặt ngay tại máy tính của họ. Việc sử dụng phần mềm để quản lý đã mang lại nhiều lợi ích như giảm thiểu sức làm việc cho con người, tăng độ chính xác cho công việc, tăng tốc độ đặt phòng, tăng lượng khách đặt phòng cho khách sạn qua mạng, tránh tối đa tình trạng nhân viên gian lận, mã hóa dữ liệu, đảm bảo tính bảo mật dữ liệu. Tuy nhiên, các phần mềm truyền thống này khá tốn kém để xây dựng, mất nhiều thời gian và khó bảo trì. Điều này ảnh hưởng tới tiền bạc, năng suất làm việc của khách sạn, nhất là các khách sạn có quy mô nhỏ.

2. Giải pháp cho vấn đề

Để giải quyết cho vấn đề nêu trên, mô hình phần mềm cung cấp dạng dịch vụ (SaaS) đã ra đời. Hiểu nôm na SaaS là một dạng phần mềm chạy trên nền Web, cơ sở dữ liệu, và việc xử lý tính toán được đặt ở máy chủ, người sử dụng chỉ việc bỏ tiền ra để mua trọn gói hoặc đóng theo tháng để mua một tài khoản và sử dụng. SaaS hoàn toàn đáp ứng các chức năng mà các phần mềm truyền thống có và chi phí mà người dùng bỏ ra rất thấp để sử dụng. SaaS đôi khi yêu cầu người sử dụng đóng một khoản phí nhỏ để nâng cấp thập chí cập nhật miễn phí trong khi các phần mềm truyền thống yêu cầu phải có đội ngũ nhân viên đến tận nơi để bảo trì và vận hành hệ thống. Xét về bảo mật thì SaaS an toàn và bảo đảm hơn vì máy chủ được đặt ở nơi làm việc của nhà cung cấp. Như vậy, phần mềm cung cấp dạng dịch vụ đã giải quyết phần lớn các vấn đề mà các phần mềm truyền thống đang gặp phải đồng thơi mang lại lợi ích rất lớn cho các doanh nghiệp khách sạn, nhà nghỉ hiện nay.

Sau đây là bảng so sánh một số hệ thống quản lý khách sạn cung cấp dạng dịch vụ đã triển khai và thu hút được nhiều sự quan tâm từ người dung:

Ưu điểm	Nhược điểm	Giải pháp		
1. Roomsy (www.roomsy.com)				
Có video hướng dẫn, có báo cáo theo biểu đồ, giao diện đơn giản. Chỉ cần đăng kí là có ngay dịch vụ dùng thử trong 30 ngày	Một vài điểm khó sử dụng trong giao diện như bảng biểu quá dài, khi điền form xong nhấn ok thì không đóng mà phải xác nhận lần nữa, thời gian phản hồi lâu, nhiều chỗ gây khó hiểu và nhầm lẫn. Một số màn hình bị lỗi.	Cải thiện giao diện, bớt chữ thay vào hình ảnh minh họa, nên hướng dẫn bằng các gợi ý		
2. (Heras) www.hetras.	com			
Cập nhật thời gian thực, có ứng dụng trên di động, Quy trình hoàn toàn tự động, có làm khảo sát khi check out, có phân tích báo cáo và cải thiện lượng khách hàng, có API, quản lý đa khách sạn	Không cho xài thử, giao diện không hiện đại, lưu quá nhiều thông tin chi tiết về khác hàng	Cải thiện giao diện theo phong cách Goole hoặc bootstrap, bỏ bớt các mục không cần thiết về khách hàng.		
3. (Bookatonce) www.b	ookatonce.com			
Hệ thống viết bằng flash nên có thể dùng tương tự ứng dụng desktop, dể sử dụng, Có thể mở nhiều task cùng một lúc, chuyển task không cần load lại trang, Hệ thống hỗ trợ đa ngôn ngữ, Có hướng dẫn sử dụng phần mềm rất chi tiết.	Giao diện xấu, không có reponsive, sử dụng công nghệ flash. Khi sử dụng lần đầu load sẽ lâu. Hệ thống không có analytics để track lỗi, xem xu hướng người dùng, xem biểu đồ kinh doanh, không hỗ trợ trên điện thoại di động. Hệ thống không hỗ trợ API nên khó mở rộng hệ thống sau này, chưa hỗ trợ việc thanh toán nhanh bằng cách cho phép lễ tân thêm chi phí trong quá trình khách sử dụng, Hệ thống chưa có chức năng hỗ trợ đổi phòng, tìm phòng theo các tiêu chí như giá, theo số lượng người.	Thiết kế website theo tiêu chuẩn của Google hay responsive web design để có một giao diện đẹp, dễ sử dụng cho người dùng. Hệ thống cần hỗ trợ đa ngôn ngữ, sau khi checkin cần lưu thông tin khách hàng để quảng cáo khách sạn, tìm phòng theo nhiều tiêu chí, hỗ trợ chức năng đổi phòng.		

4. (eZee Absolute) ezeeabsolute.com

Giao diện đẹp, hệ thống có responsive, sử dụng được trên điện thoại di động, hệ thông dễ sử dụng, có thể share khách san qua nhiều mang xã hôi, có chức năng đánh giá, hỗ trợ khách hàng tìm phòng (xem còn phòng hay không, giá cả, có hệ thống loc), có hỗ trơ gửi mail contact đến khách hàng, hỗ trơ thanh toán bằng thẻ, có hệ thống quản lý thu chi cho toàn bô hê thống, có hỗ trọ thanh toán nhanh khi checkout

Hệ thống không có analytics để tracking lỗi, xem xu hướng người dùng, xem biểu đồ kinh doanh, chưa hỗ trợ đa ngôn ngữ, chưa hỗ trợ thanh toán nhanh khi checkout

Hệ thống cần có
Analytics để track
lỗi, xu hướng và
biểu đồ kinh doanh,
hệ thống có hổ trợ
thanh toán nhanh
khi checkout, hệ
thống cần hỗ trợ
khách hàng tìm
kiếm phòng, hỗ trợ
contact với khách
hàng thông qua
mail.

5. (PMSCloud) www.pmscloud.com

Hệ thống có chức năng report để xem biểu đồ kinh doanh, hệ thống được sử dụng như ứng dụng desktop, dễ sử dụng, hệ thống cho phép khách hàng tìm khách sạn và đặt trước, có hệ thống quản lý bán hàng cho khách sạn, cho phép edit thông tin hệ thống như thêm loại phòng, hệ thống có chức năng quản lý vê sinh.

Hệ thống chưa hỗ trợ đa ngôn ngữ, chưa hỗ trợ thanh toán nhanh khi thanh toán, hệ thống chưa có analytics để track, chưa có hệ thống quản lý thu chi cho toàn bộ khách sạn, chưa có hỗ trợ liên lạc với khách hàng Hệ thống cần hỗ trợ đa ngôn ngữ, hỗ trợ thanh toán nhanh khi checkout, thêm chức năng report, tracking, cho phép tìm kiếm đặt phòng trước (hỗ trợ thanh toán online), có chức năng quản lý vệ sinh, bán hàng, hệ thống nên viết bằng web API.

Bảng 1. So sánh một số hệ thống quản lý khách sạn cung cấp dạng dịch vụ

3. Mục tiêu

Để giải quyết vấn đề đặt ra đồng thời cải thiện phần nào những sản phẩm đã có sẵn trên thị trường, nhóm chúng tôi sẽ nghiên cứu và làm rõ nghiệp vụ quản lý khách sạn, tìm hiểu về phần mềm cung cấp dạng dịch vụ (SaaS) và các kĩ thuật liên quan, phát triển một hệ thống đa nhiệm chạy trên nền web theo hướng cung cấp dịch vụ

Các mục tiêu cần đạt được:

- 1. Khảo sát nghiệp vụ thực tế của các khách sạn trên địa bàn TPHCM.
- 2. Xây dựng quy trình nghiệp vụ chung tổng hợp từ các khách sạn thực tế trên.
- 3. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ cho phép quản lý việc đăng ký sử dụng ứng dụng cho các chủ khách sạn.
- 4. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ cho phép quản lý các chủ khách sạn.
- 5. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ hiện thực hóa quy trình nghiệp vụ cho chủ khách sạn.
- 6. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ hiện thực hóa quy trình nghiệp vụ cho khách thuê khách sạn.
- 7. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ báo cáo thống kê theo từng khách sạn cho nhà cung cấp ứng dụng.
- 8. Xây dựng ứng dụng responsive web cung cấp dạng dịch vụ báo cáo thống kê cho một chủ khách sạn.

4. Phạm vi

Kinh doanh khách sạn là một lĩnh vực kinh doanh đòi hỏi sâu về kiến thức chuyên môn, kinh nghiệm làm việc thực tiễn. Kinh doanh khách sạn cũng có nhiều khía cạnh cần giải quyết. Tuy nhiên, vì thời gian nghiên cứu có hạn nên chúng tôi chỉ tìm hiểu về các công việc chính về quản lý và đặt phòng khách sạn theo một công đoạn cố đinh.

Nội dung nghiên cứu sẽ bao gồm:

- Nghiệp vụ quản lý khách sạn (thanh toán, nhân viên, khách, phòng)
- > Tìm hiểu về phần mềm cung cấp dạng dịch vụ (thường được gọi là phần mềm SaaS)
- Xây dựng một ứng dụng web cung cấp dạng dịch vụ dùng để quản lý khách sạn (không có tính thương mại)

CHƯƠNG 2 LÝ THUYẾT NỀN TẢNG

1. Nghiệp vụ quản lý khách sạn

1.1. Miêu tả nghiệp vụ của các đối tượng

Sau khi khảo sát một số hệ thống quản lý khách sạn, trải nghiệm thực tế cùng với tham khảo tài liệu nghiệp vụ chuyên môn về khách sạn, chúng tôi rút ra công việc chính của các đối tượng trong hệ thống khách sạn như sau:

1.1.1. Nhân viên lễ tân khách sạn

1.1.1.1. Phần chuẩn bi trước khi khách đến:

Hồ sơ đặt phòng của khách sẽ được phòng Quản lý đặt phòng (sales) gửi ra lễ tân trong đó ghi lại các chi tiết chính xác thông tin của khách. Dựa vào các hồ sơ này, lễ tân có được các thông tin của khách để tiện cho việc đón khách. Nếu là khách vãn lai đặt phòng trước qua lễ tân thì làm Reservation Form, khách vãn lai trực tiếp lấy phòng ngay thì làm Resistation form.

Số phòng của khách đặt phòng trước đã được xếp sẵn trước khi khách về do trưởng bộ phận xếp trước một ngày. Ca đêm có nhiệm vụ in trước danh sách khách đến và khách đi của ngày hôm sau. Khi khách về cần phải kiểm tra lại qua bộ phận Housekeeping để chắc chắn phòng đã được dọn sạch.

1.1.1.2. Phần check in cho khách:

Khi có khách đến khách sạn, lễ tân phải làm các bước như sau:

- + Chào khách
- + Xác định loại khách:
- Nếu khách chưa đặt phòng trước (khách vãn lai) vào hỏi thuê phòng thì giới thiệu các loại phòng còn trống cho khách lựa chọn. Sau khi khách đã đồng ý thì nhân viên làm thủ tục check in cho khách.

- Nếu là khách đã đặt phòng thì hỏi xem mã đặt phòng để biết tên khách, tên công ty/ người đã đặt cho khách. Tìm trên máy xem có thấy khách này tồn tại hay không.
- + Kiểm tra trên máy tính:
- Nếu có thông tin ở trên máy thì cần phải xác nhận lại cho khách thông tin thời gian lưu trú từ ngày nào đến ngày nào, các dịch vụ đặc biệt khách đã đặt như ăn trưa, ăn tối tại nhà hàng, đặt tour của khách sạn, thuê xe... để tránh sự hiểu lầm không đáng có.
- Nếu không có tên khách trên máy thì phải check lại thông tin đặt phòng hoặc của bên phòng sales để còn giải quyết cho khách. Không nên nói luôn với khách là không có phòng của khách đặt nếu như không thấy tên khách trên máy vì có thể có nguyên nhân nào đó.
- *Trong trường hợp này, lễ tân sẽ mời khách ngồi đợi ở sảnh và check lại thông tin:
- + Làm thủ tục check in cho khách:
- + Gọi lên Housekeeping để thông báo check in phòng số...
- + Mượn hộ chiếu của khách:
- Nếu là khách do công ty thanh toán tiền phòng thì có thể trả lại hộ chiếu để tiện cho khách đi lại sau khi đã lấy đủ thông tin khai báo. Thường là hẹn khách sau một đến hai tiếng tuỳ theo khả năng hoàn thành hoặc mức độ cần thiết của khách.
- Nếu là khách tự thanh toán, nhân viên lễ tân phải giữ lại hộ chiếu của khách để chắc chắn rằng khách sẽ thanh toán. Khéo léo thông báo nếu khách cần hộ chiếu thì khách sẽ phải đặt cọc/hoặc thanh toán tiền phòng theo yêu cầu của khách sạn.
- Nếu là khách Việt Nam thì giữ lại CMND hoặc yêu cầu khách đặt cọc hoặc thanh toán hết tiền phòng trước nếu có thể.
- *Chú ý: khi nhận hộ chiếu hoặc giấy tờ tuỳ thân của khách, lễ tân phải đánh số phòng vào để tiện cho việc quản lý và return cho khách. Tránh trường hợp trả nhầm

- cho khách khác hoặc tệ hơn là quên không trả cho khách. Hộ chiếu sẽ được xếp theo thứ tự để tiện cho việc tìm kiếm.
- +Yêu cầu khách ký vào Resistation Form để xác nhận việc khách ở khách sạn. Các thông tin khác nhân viên sẽ hoàn thiện sau.
- *Xác định phương thức thanh toán của khách (nếu khách chưa thanh toán online):
- Nếu là khách do công ty đặt thì thường là sẽ thanh toán khi làm thủ tục check out.
- Nếu là khách không có đảm bảo (Non guaranteed), thì yêu cầu khách đặt cọc một đêm đầu. Nếu có thể thuyết phục khách thanh toán hết tiền phòng luôn là tốt nhất.
- Phần đặt cọc của khách sẽ được post lên máy ngay sau khi nhận tiền.
- + Giao khoá phòng và đưa khách lên phòng:
- + Coupon: Giao coupon và phiếu welcome drink cho khách đồng thời giới thiệu thời gian tổ chức ăn sáng cho khách, giới thiệu các dịch vụ của khách sạn như nhà hàng, trung tâm thương mại, du lịch, phương tiện di chuyển...
- + Giao khoá phòng cho bellman để bellman đưa khách lên phòng
- + Chúc khách có một thời gian vui vẻ tại khách sạn
- * Làm thủ tục check in trên máy và hoàn tất hồ sơ:
- Làm check in trên máy: hoàn thiện các thông tin còn thiếu của khách như số hộ chiếu, ngày hết hạn visa. Thường là vào phần change/view folio hoặc cũng có thể vào assign guest information để hoàn tất phần thông tin của khách.
- Đối với khách đoàn: Danh sách khách và số phòng sẽ được in trước. Khi đoàn về, lễ tân sẽ đưa danh sách cho trưởng đoàn để kiểm tra lại xem có đúng loại phòng cho khách và những khách ở cùng phòng hay không. Nếu có thay đổi thì lễ tân cập nhật lại để còn thay đổi trên máy tính. Khi giao chìa khoá, lễ tân sẽ giao cho trưởng đoàn để trưởng đoàn giao lại cho khách. Hỏi các thông tin của đoàn qua trưởng đoàn như thời gian check out, có cần báo thức hay không, nếu đoàn quay trở lại thì hỏi thời

gian đoàn sẽ quay lại để tiện chuẩn bị đón tiếp. Hộ chiếu của khách đoàn sẽ được nhận và trả cho cả đoàn, thường là giao lại cho trưởng đoàn để tránh nhầm lẫn. Không giao cho từng phòng.

1.1.1.3. Khi khách đang lưu trú tại khách sạn

Trong khi khách đang lưu trú tại khách sạn, chủ yếu công việc là giải quyết các phàn nàn nếu có của khách. Các phàn nàn này thường là do các bộ phận trong quá trình phục vụ như giặt là, ăn uống, tour du lịch, trang thiết bị trong phòng bị hỏng, mất đồ. Lễ tân phải hết sức mềm mỏng với khách trước khi thông báo với bộ phận có liên quan tới giải quyết (nếu có những trường hợp có thể giải thích thuyết phục được khách thì nên giải quyết ngay tránh để khách đợi lâu sẽ càng trở nên thất vọng)

Trong khi khách đang ở khách sạn, khách có thể sử dụng các dịch vụ của khách sạn. Nếu khách thanh toán luôn thì thu ngân của bộ phận đó sẽ thu tiền trực tiếp của khách hoặc có những khách không thanh toán luôn thì thu ngân sẽ post tiền của khách đó vào phòng mà khách đang ở. Hoá đơn dịch vụ đó sẽ được đem giao cho lễ tân để lễ tân ký nhận và lưu vào file của phòng đó. Trước khi ký nhận, lễ tân phải check trên máy xem thu ngân của bộ phận đó đã chắc chắn post vào máy chưa. Sau đó giữ lại liên hồng và liên xanh để lưu vào file của khách (liên trắng do thu ngân giữ). Liên xanh sẽ được chuyển cho kế toán cùng với hóa đơn chính sau khi khách check out và cũng là bằng chứng có chữ ký của khách khi khách sử dụng dịch vụ mà không nhớ.

Tương tự như thế đối với các bills của bộ phận buồng phòng sẽ được gửi xuống lễ tân hàng ngày cho những gì khách sử dụng ở trên phòng như bánh, chocolate, đồ uống trong mini bar. Hoặc là bill thanh toán tiền giặt là của khách.

Trong trường hợp post nhầm khoản nào đó thì sẽ được thực hiện sửa lại (Edit/Void) thông qua bộ phận đó.

*Báo ăn sáng: Lễ tân ca chiều có nhiệm vụ báo số lượng khách ăn sáng của ngày hôm sau cho bộ phận bếp. Ngoài ra việc đặt hoa quả, đặt báo cũng do lễ tân ca chiều làm.

1.1.1.4. Làm khai báo tam trú:

Sau khi khách đã check in, lễ tân sẽ nhập vào các thông tin cần thiết trong phần mềm như tên khách, quốc tịch, số hộ chiếu, visa, ngày hết hạn. Sau đó đến khoảng 21h00 (trước 22h chiều), lễ tân sẽ in hai bản, dùng bút để tính xem có bao nhiêu khách nước ngoài, bao nhiêu khách Việt Nam, bao nhiêu khách Việt Kiều và số lượng nam nữ của từng loại, tổng số là bao nhiêu khách mới chưa khai báo và bao nhiêu khách đang nghỉ trong khách sạn, số khách lưu.

* Đối với khách là người Việt Nam, lễ tân sẽ khai báo thông qua mẫu khai báo bằng giấy do bên phường cung cấp mẫu. Sau đó nhập thông tin vào sổ của khách sạn. Khi đi khai báo, nhân viên sẽ đem sổ theo để công an phường ký nhận đã khai báo.

Chú ý: Phải vào thông tin và khai báo chính xác để tránh phiền hà không nên có. Nếu không, người lập khai báo sẽ hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật. Thời gian khai báo là từ 21h-21h30.

1.1.1.5. Ca đêm:

Ca đêm có trách nhiệm mở file của từng phòng, kiểm tra lại booking, hình thức thanh toán, các thông tin cần hoàn thiện trên máy để chắc chắn không có nhầm lẫn nào.

Hàng ngày ca đêm có trách nhiệm kiểm tra lại các hoá đơn của từng phòng xem có trùng khóp với số tiền đã post trên máy hay không.

- *Kiểm tra trạng thái khách sạn:
- Departure expected: Nếu có phòng nào đó chưa được check out theo đúng quy định thì lễ tân kiểm tra lại xem khách có kéo dài thêm thời gian lưu trú không. Nếu

có thì lễ tân sẽ đổi ngày departure của khách. Nếu không thì phải check lại xem khách đã thực sự check out chưa để còn làm check out trên máy.

- Arival expected: Máy sẽ thông báo số khách chưa được check in mà đáng lẽ phải về trong ngày. Trong trường hợp này, lễ tân sẽ kiểm tra xem khách thực sự đã về chưa, nếu khách đã lên phòng thì có thể là do lỗi của ca trước không làm check in trên máy. Nếu khách chưa về thì xem lại booking, nếu booking không có đảm bảo (qua điện thoại, không có đặt cọc...) thì nhân viên lễ tân sẽ phải huỷ đặt phòng này đi. Trường hợp những khách có đặt phòng đảm bảo (tức là phải giữ phòng chắc chắn cho khách) thì lễ tân sẽ để nguyên tình trạng đó và khi làm lệnh Cắt ngày, những phòng này sẽ được lưu vào phần không hiện diện (No Show). Khi đó kế toán sẽ có nhiệm vụ thu tiền phạt theo hợp đồng đặt phòng.

Nếu có khách No show, lễ tân ca sáng sẽ báo ngay với phòng sales để liên lạc lại với bên đặt phòng xác nhận lại thông tin. Có thể ngày hôm sau khách lại về do khách bị delay muộn thêm một ngày mà không kịp thông báo.

*Cắt ngày: Máy sẽ thực hiện cắt ngày sau khi nhân viên dùng lệnh Do cut off, đợi khoảng 10 giây, máy sẽ làm xong và khi đó ngày trên máy sẽ chuyển xang ngày hôm sau. Nếu nhân viên không làm lệnh này thì máy vẫn giữ nguyên ngày và các giao dịch của khách sẽ không được ghi chính xác về thời gian. Lệnh này sẽ được thực hiện vào lúc 24h00. Nếu công việc chưa thể cho phép thì có thể tiến hành muộn hơn một chút.

*No show: Những phòng nào còn nằm trong tình trạng arrival expected mà được đặt phòng đảm bảo sẽ được chuyển sang tình trạng No show sau khi làm lệnh Cắt ngày

*In báo cáo: Sau khi thực hiện xong lệnh đóng ngày, ca đêm sẽ thực hiện in các báo cáo cần thiết bao gồm: danh sách khách của ngày vừa qua, các ấn phẩm của ngày vừa qua, danh sách số điện thoại của các máy cần kiểm tra, khách sẽ đến và đi của ngày hôm sau. Tuỳ theo yêu cầu của cấp trên có thể in thêm các báo cáo khác.

1.1.1.6. Check out:

Khi có khách xuống yêu cầu làm thủ tục check out:

- +Khách sẽ đưa chìa khoá cho lễ tân, qua đó biết được số phòng của khách.
- +Lễ tân gọi ngay cho bộ phận buồng phòng để check mini bar xem. Nếu khách dùng gì thì ghi ngay vào cột ghi chú của tờ danh sách check out, sau đó post tiền lên máy.

*In hoá đơn:

- Thông báo với khách số tiền khách phải thanh toán. Nếu khách muốn xem trước các khoản tiền thì lễ tân sẽ in cho khách hoá đơn nháp.
- Sau khi đã in nháp, lễ tân hỏi khách hình thức thanh toán. Nếu khách thanh toán bằng một loại tiền thì vào Auto payment và chỉnh số tiền theo đúng loại tiền như VND/ USD/ Credit card. Nếu khách thanh toán bằng nhiều loại tiền thì có thể vào Auto payment, chỉnh số tiền theo mỗi loại tiền rồi ấn OK hoặc là có thể post (Cash) mỗi loại tiền một khoản (ví dụ: cash USD/ cash VND/ cash credit card...)
- Nếu là khách tự thanh toán hết thì lễ tân để tất cả các khoản trong một Bảng chi phí cho nên khi in hoá đơn cũng chỉ in một hoá đơn duy nhất cho Bảng đó (trừ trường hợp khách muốn in riêng phần tiền nào đó thì move rồi in phần đó).
- Nếu là khách do công ty thanh toán tiền phòng thì lễ tân in làm hai hoá đơn. Một hoá đơn phần tiền khách thanh toán. Sau đó là in tiếp hoá đơn phần công ty thanh toán (hoá đơn này vẫn để pending phần tiền và kế toán sẽ đòi nợ phần tiền này)
- In hoá đơn chính thức. Nếu in bị lỗi do hết giấy thì lễ tân in lại bằng lệnh reprint (sau khi chỉnh lại giấy). Hoá đơn in lỗi sẽ được giữ lại để gửi qua phòng kế toán.
- Sau khi đã in bill sẽ có hai liên, lễ tân có thể đưa cho khách liên hồng. Trong trường hợp khách muốn viết hoá đơn VAT, lễ tân sẽ gọi cho bộ phận kế toán viết.

*Thu tiền: Lễ tân luôn có quỹ riêng có các loại tiền lẻ để tiện cho việc trả lại tiền thừa cho khách. Khi nhận tiền cần phải cẩn thận kiểm tra kỹ tiền giả, không nhận các loại tiền quá cũ hoặc bị rách.

*Nộp tiền: Lễ tân ca sáng sẽ làm check out và thu tiền nên việc nộp tiền cho kế toán sẽ là do lễ tân ca sáng làm. Các khoản tiền sẽ được viết lên giấy theo từng phòng đã check out rồi sau đó cộng tổng các khoản. Tổng số tiền phải trùng khớp với số tiền đã post trên máy kể cả loại tiền USD/ VND/ Credit card...Không đổi loại này thành loại khác. [1]

1.1.2. Chủ khách sạn

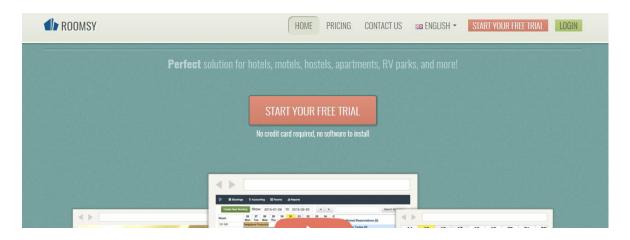
Khi tạo một hệ thống quản lý khách sạn, chủ khách sạn là người đầu tiên thiết lập tên khách sạn, địa chỉ, số tầng, số phòng, số phòng mỗi tầng, giá phòng, loại phòng, các dịch vụ và cài đặt tài khoản ngân hàng để nhận tiền thanh toán. Chủ khách sạn là người nâng cấp khách sạn, quản lý lợi nhuận và quản lý tất cả nhân viên của khách sạn đó.

Mỗi ngày, chủ khách sạn sẽ tổ chức các cuộc họp với các trưởng bộ phận để thảo luận về hướng giải quyết những vấn đề của khách sạn, đưa ra các chiến lược mới để cải thiện độ hài lòng cho khách và tăng doanh thu

Khi đến cuối tháng, chủ khách sạn tổng kết, xem thống kê tháng của khách sạn, xem lịch sử giao dịch của các nhân viên và tính lương. [2]

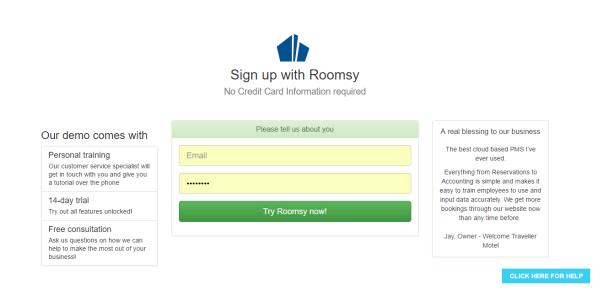
Một ví dụ về quy trình làm việc của chủ khách sạn trong hệ thống http://roomsy.com/:

+Bước 1: Vào trang chủ phần mềm cung cấp dịch vụ

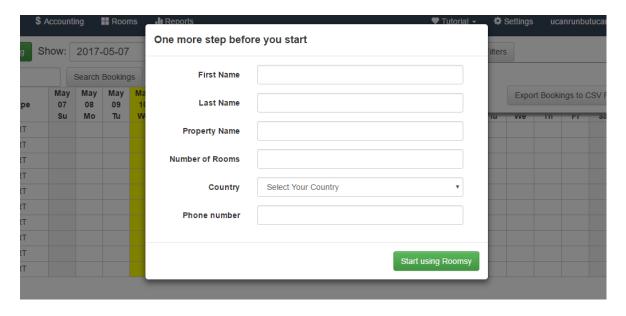
Hình 1. Trang chủ của phần mềm quản lý khách sạn SaaS Roomsy

+Bước 2: Nhấn vào "Start your free trial" để bắt đầu dùng thử 14 ngày (Có thể trả tiền ngay nếu muốn). Màn hình đăng kí hiện ra.

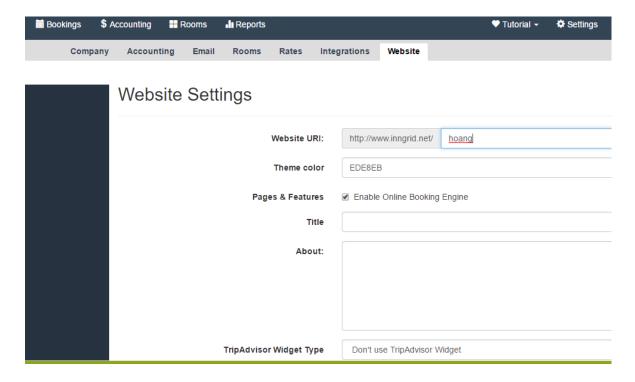
Hình 2. Đăng kí tài khoản cho chủ khách sạn tại Roomsy

+Bước 3: Hệ thống tạo ra một hệ thống con để quản lý khách sạn. Cần nhập các thông tin ban đầu như hình

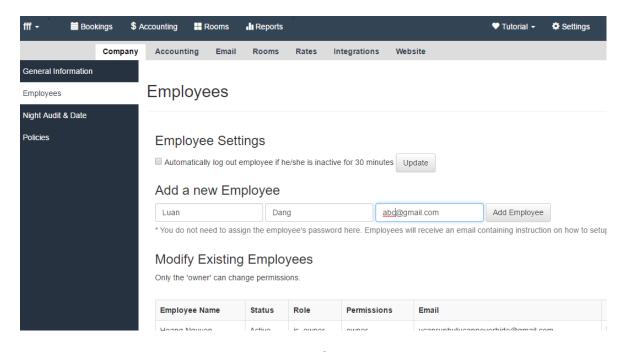

Hình 3. Thiết lập các thông tin ban đầu cho khách sạn tại Roomsy

+Bước 4: Chủ khách sạn có thể vào reports để xem báo cáo hàng tháng hoặc thiết lập các cài đặt cho khách sạn từ đây. Trước khi đi vào hoạt động, chủ khách sạn cần tạo tên miền cho trang đặt phòng cho khách hàng (Hình 4) và thêm nhân viên (Hình 5)

Hình 4. Tạo tên miền cho hệ thống con tại Roomsy

Hình 5. Thêm nhân viên để làm việc trên Roomsy

1.1.3. Công việc của khách hàng

Trước tiên khách hàng tìm kiếm thông tin phòng trên trang web của khách sạn. Khi tìm được khách sạn ưng ý thì họ sẽ nhấn nút đặt phòng khách sạn đó. Sau đó hệ thống sẽ yêu cầu khách hàng tạo tài khoản và thanh toán. Khi đăng kí tài khoản trên hệ thống website của khách sạn thì họ sẽ cung cấp thông tin như tên, thẻ ATM, thẻ thanh toán quốc tế.

Khi đến khách sạn, khách hàng chỉ cần in phiếu đặt phòng đã thực hiện thanh toán online trước đó và trình diện hộ chiếu/chứng minh nhân dân cho nhân viên checkin. Khi rời khách sạn, khách hàng phải đến quầy tiếp tân để trả phòng (checkout) và thanh toán các chi phí phát sinh nếu có.

Khách hàng không tương tác trực tiếp với hệ thống online được gọi là khách hàng vãn lai. Đối tượng này không được ghi nhận vào người dùng của hệ thống mà chỉ được nhân viên khách sạn ghi lại thông tin để thực hiện thủ tục đặt phòng khách sạn tại chỗ.

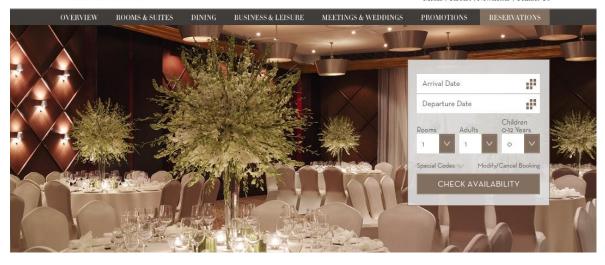
Ví dụ về quy trình đặt phòng online trên khách sạn 5 sao New World https://saigon.newworldhotels.com/en/:

+Bước 1: Khách vào trang chủ của khách sạn

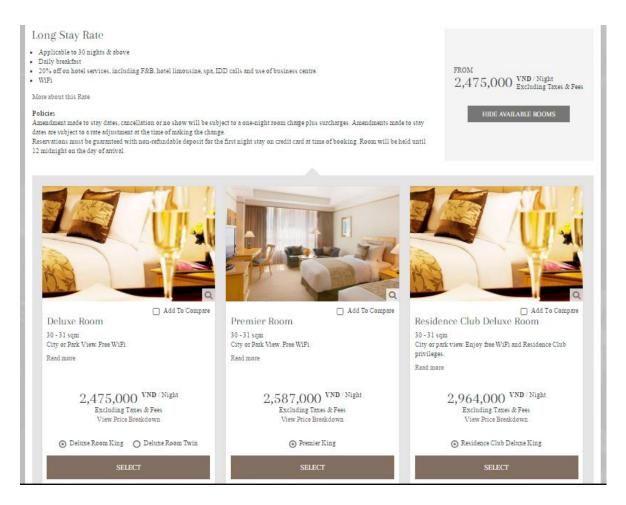
简体中文 | 日本語 | Find Hotels | About New World Hotels & Resorts

Media | Careers | Newsletter | Contact Us

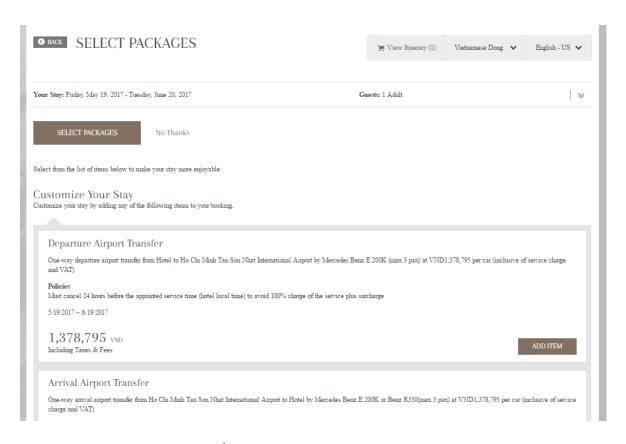
Hình 6. Trang chủ của khách sạn New World

+Bước 2: Chọn ngày đến, ngày đi, số phòng, số người và nhấn tìm phòng "Check Availability". Màn hình tiếp theo hiển thị các loại phòng còn trống

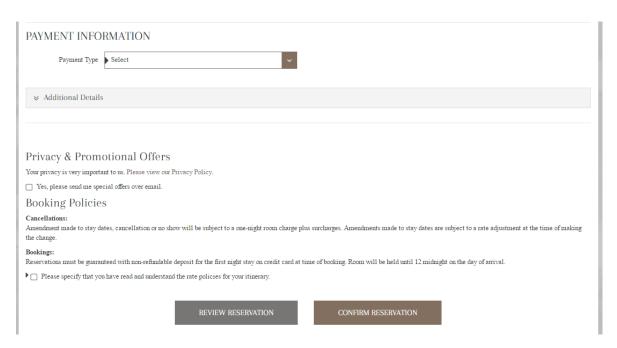
Hình 7. Màn hình hiển thị các loại phòng còn trống của khách sạn New World

+Bước 3: Chọn loại phòng, màn hình tiếp theo hiển thị các gói dịch vụ

Hình 8. Màn hình hiển thị các dịch vụ đi kèm của khách sạn New World

+Bước 4: Thêm các dịch vụ nếu cần hoặc từ chối, màn hình thanh toán xuất hiện

Hình 9. Màn hình thanh toán và xác nhận đặt phòng của khách sạn New World

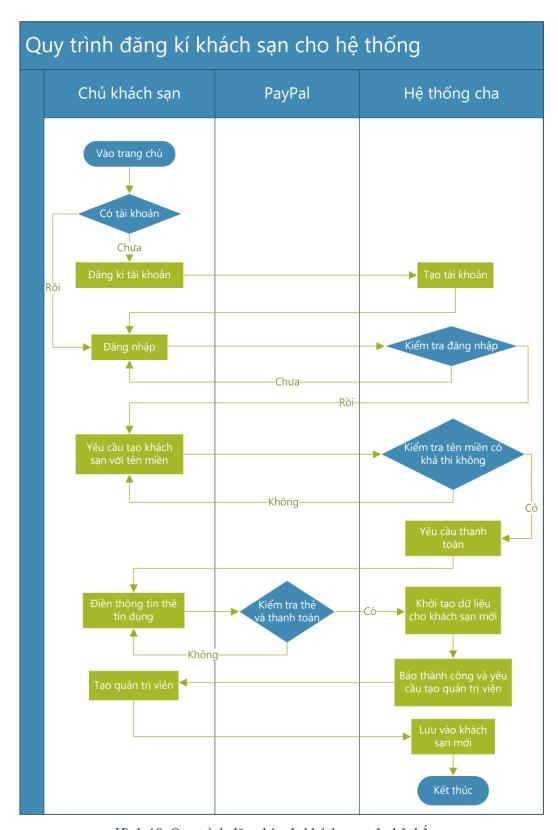
+Bước 5: Điền thông tin cá nhân và tài khoản thẻ để thanh toán, xác nhận và hoàn tất thủ tục đặt phòng

1.2. Mô hình hóa vào phần mềm

Dựa vào những thông tin trên, chúng tôi đã xây dựng một số quy trình nghiệp vụ chung cho hệ thống mà nhóm đang xây dựng.

1.2.1. <u>Case 1</u>

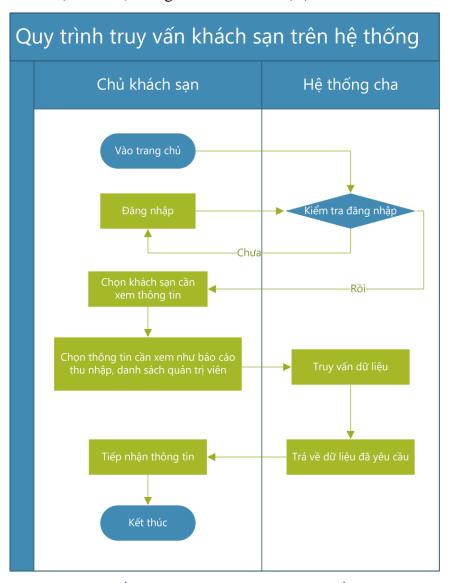
- Đầu vào: Một chủ khách sạn, 1 credit card, 1 khách sạn và quản trị viên.
- Mục tiêu: Anh ta muốn sở hữu một hệ thống quản lý khách sạn đó.
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Trong hình 1, lấy ví dụ PayPal là một hệ thống thứ 3 được tích hợp vào hệ thống để thanh toán online, có khả năng tiếp nhận thẻ tín dụng/ ghi nợ quốc tế được nhập trên màn hình. Sau khi tạo khách sạn thì chủ khách sạn phải thêm một hay nhiều quản trị viên của khách sạn con để có thể quản lý những thành phần chi tiết hơn.

Hình 10. Quy trình đăng kí một khách sạn trên hệ thống

1.2.2. Case 2

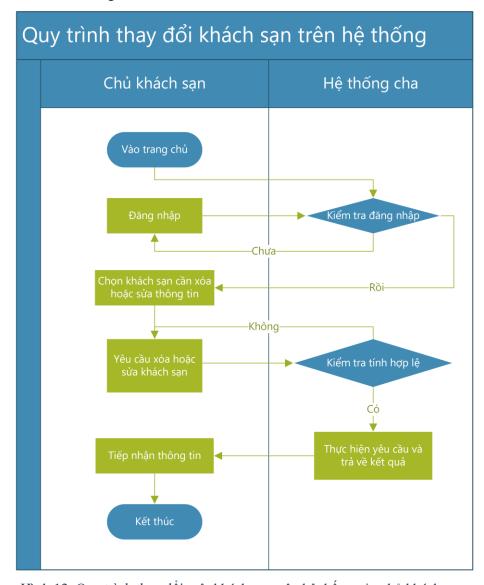
- Đầu vào: Một chủ khách sạn, một hệ thống quản lý đã tạo.
- Mục tiêu: Anh ta muốn xem báo cáo thu nhập của khách sạn đó hoặc xem danh sách các nhân viên.
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Sau khi đã tạo một khách sạn trên hệ thống, chủ khách sạn sẽ phải đăng nhập vào menu quản lý, chọn khách sạn cần xem thông tin và chọn thông tin cần xem (Hình 11. Quy trình truy vấn thông tin một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn)

Hình 11. Quy trình truy vấn thông tin một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn

1.2.3. Case 3

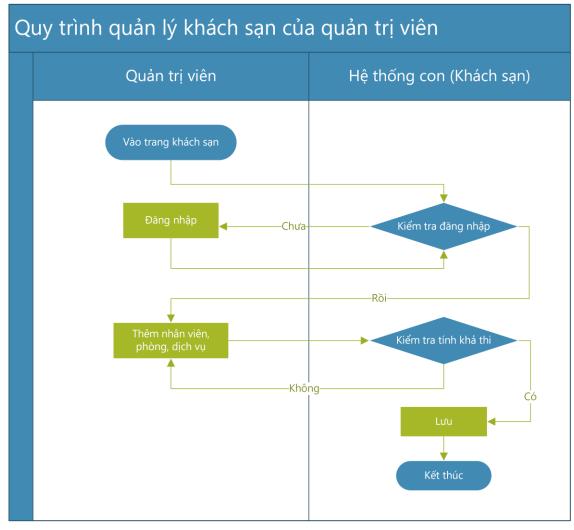
- Đầu vào: Một chủ khách sạn, một hệ thống quản lý đã tạo.
- Mục tiêu: Anh ta muốn thay đổi cài đặt hoặc xóa khách sạn đó
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Sau khi đã tạo một khách sạn trên hệ thống, chủ khách sạn sẽ phải đăng nhập vào menu quản lý, chọn khách sạn cần thay đổi hoặc xóa và chọn lệnh tương ứng (Hình 12. Quy trình thay đổi một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn)

Hình 12. Quy trình thay đổi một khách sạn trên hệ thống của chủ khách sạn

1.2.4. Case 4

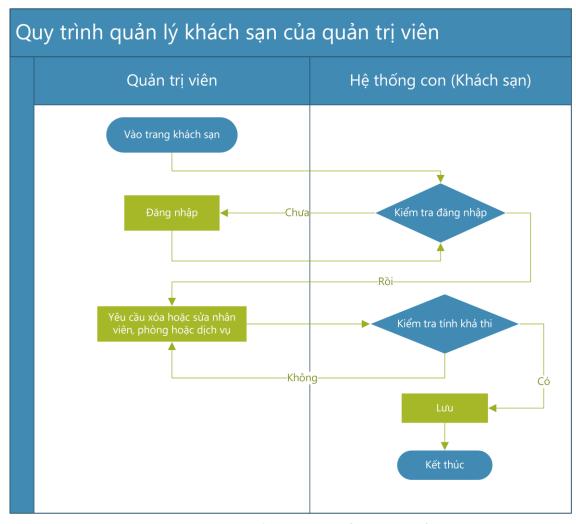
- Đầu vào: Một chủ khách sạn hoặc quản trị viên, một hệ thống quản lý khách sạn đã được tạo.
- Mục tiêu: Anh ta muốn thêm những thông tin ban đầu cho khách sạn như
 nhân viên, phòng óc, dịch vụ
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Sau khi đã tạo một khách sạn trên hệ thống, chủ khách sạn hoặc quản trị viên sẽ phải đăng nhập dưới quyền quản trị ở hệ thống quản lý con để tiếp tục thêm thông tin (Hình 13. Quy trình thêm các thành phần trên hệ thống con)

Hình 13. Quy trình thêm các thành phần trên hệ thống con

1.2.5. <u>Case 5</u>

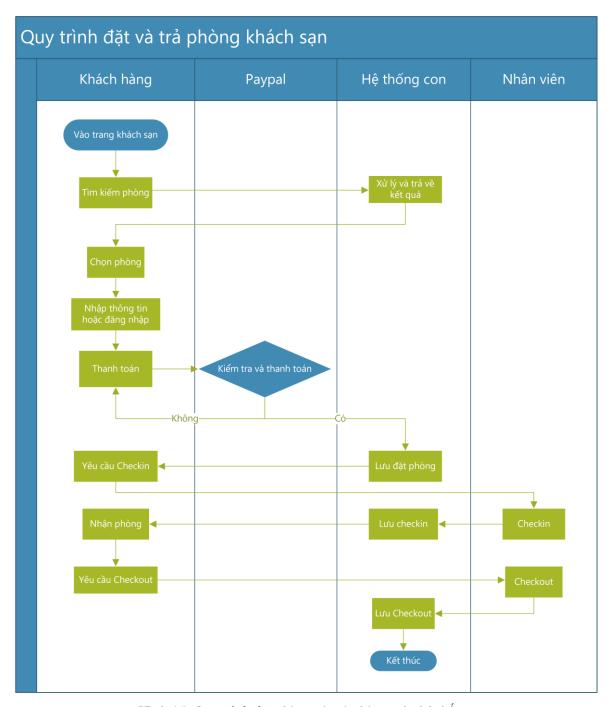
- Đầu vào: Một chủ khách sạn hoặc quản trị viên, một hệ thống quản lý khách sạn cùng các thành phần đã được tạo.
- Mục tiêu: Anh ta muốn thay đổi những thành phần của khách sạn như nhân viên, phòng óc, dịch vụ
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Sau khi khách sạn trên hệ thống đã có các thành phần như phòng, nhân viên và dịch vụ nhưng các quản trị viên muốn thay đổi chúng sẽ phải đăng nhập dưới quyền quản trị ở hệ thống quản lý con để thực hiện thay đổi thông tin (Hình 14. Quy trình thay đổi các thành phần trên hệ thống con)

Hình 14. Quy trình thay đổi các thành phần trên hệ thống con

1.2.6. Case 6

- Đầu vào: Một khách du lịch có 1 credit card
- Mục tiêu: Anh ta muốn đặt phòng và trả phòng vào một thời điểm xác định
- Quy trình nghiệp vụ thực tế: Hình 15. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống

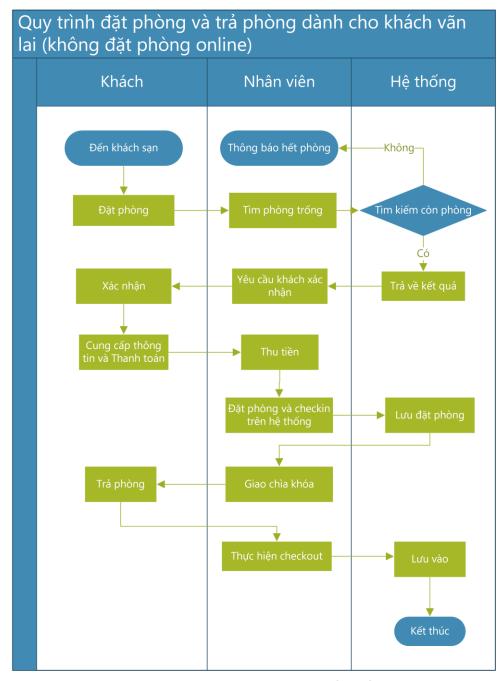

Hình 15. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống

1.2.7. Case 7

- Đầu vào: Một khách du lịch chưa đặt phòng trước
- Mục tiêu: Anh ta muốn đặt phòng tại khách sạn và trả phòng vào một thời điểm xác định

 Quy trình nghiệp vụ thực tế: Hình 16. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống đối với khách vãn lai

Hình 16. Quy trình đặt phòng và trả phòng trên hệ thống đối với khách vãn lai

1.3. Vấn đề thanh toán qua mạng

Trong các quy trình nghiệp vụ quản lý khách sạn trên, từ chủ khách sạn cho đến khách đặt phòng online phần lớn đều phải sử dụng công việc thanh toán qua mạng. Vậy thanh toán qua mạng có những đặc điểm gì? Quy trình ra sao?

1.3.1. Đặc điểm

Thanh toán qua mạng chỉ được thực hiện qua mạng internet. Hình thức thanh toán này mang lại rất nhiều lợi ích cho người dùng như không cần giấy tờ, thanh toán nhanh hơn, chính xác hơn so với thu tiền mặt, không phải xếp hàng và chỉ cần click chuột, không bị mất phí dịch vụ, hỗ trợ 24/7... [3]

1.3.2. Các loại thanh toán qua mạng

Sau đây là một số loại thanh toán qua mạng phổ biến:

- Thẻ tín dụng: Đây là loại phổ biến nhất. Tuy nhiên, nhiều người vẫn còn e ngại sự đơn giản của giao dịch bằng thẻ tín dụng vì lý do bảo mật. Đến nay vẫn còn rủi ro cao về việc đánh cáp thẻ. Tuy nhiên, cũng có một số nhà phát hành thẻ có chức năng bảo vệ gian lận qua mạng.
- Thẻ tín dụng ảo: Đây là loại nâng cấp của thẻ tín dụng. Nhà phát hành thẻ cung cấp cung cấp một số đặc biệt để thay thể số thẻ thường để giao dịch qua mạng. Điều này giúp người sử dụng không phải tiết lộ số thẻ thực tế.
- Thẻ ghi nợ: Với thẻ ghi nợ, số tiền thanh toán được trích trực tiếp ra khỏi tài toàn khoản của chủ thẻ. Giao dịch thực tế từ chủ thẻ tới nhà buôn bán mất từ 1 đến 2 ngày.
- Tiền điện tử: Tiền điện tử (Digial cash) là một ví dụ tiền tệ điện tử, giúp những người không có thẻ tín dụng mua sắm qua mạng. Nó tương tự tài khoản ngân hàng thông thường: người tiêu thụ đặt cọc tiền vào tài khoản tiền điện tử của họ để thanh toán qua mạng. Loại này thường được sử dụng cùng với công nghệ khác như ví điện tử (digial wallets)

- Ví điện tử (Digial wallets/ e-Wallets): Ví điện tử là một phần mềm mà người dùng cài trên thiết bị dùng để lưu trữ số thẻ tín dụng và các thông tin cá nhân khác. Khi người dùng thanh toán bằng ví điện tử, họ chỉ cần click một cứ chuột và các thông tin cần thiết sẽ được điền sẵn.
- Thanh toán ngang hàng (Peer-to-Peer Payments): Thanh toán ngang hàng là một trong những hình thức thanh toán qua mạng phát triển nhanh nhất. Nó cho phép các cá nhân trao đổi quỹ qua lại. Paypal là một trong những công ty đầu tiên cung cấp dịch vụ này. Người sử dụng sẽ mở một tài khoản với tên, mật khẩu, địa chỉ email cũng như tài khoản thẻ hoặc số ngân hàng. Sau đó người dùng thêm quỹ vào tài khoản của họ. Một khi quỹ đã được thêm vào, số tiền có thể được gửi đến người nhận khác (người này cũng phải có tài khoản Paypal). Sau đó sẽ có thư gửi đến người nhận chứa đường dẫn đến dịch vụ PayPal và có thể chuyển số tiền từ tài khoản PayPal đến thẻ hoặc tài khoản ngân hàng của họ. [3]

1.3.3. Quy trình thanh toán qua mạng

Chúng tôi sẽ lấy ví dụ về giao dịch thanh toán ngang hàng (Peer-to-Peer Payments) và cụ thể là PayPal.

1.3.3.1. Các thành phần tham gia

Cá nhân

Người bán: Người bán sản phẩm hay dịch vụ (Ở đây là phần mềm cung cấp dịch vu hay chủ khách san)

Khách hàng: Người trả tiền (Ở đây là chủ khách sạn hay khách đặt phòng)

Tổ chức

Ngân hàng phát hành thẻ cho khách hàng

Ngân hàng thu nhận: Cung cấp tài khoản trên mạng cho người bán để thực hiện quá trình xác thực thẻ và thanh toán

Hội thẻ tín dụng (Credit Card Associations): Các tổ chức tài chính cung cấp dịch vụ thẻ tính dụng như Visa và MasterCard

Trung tâm xử lý: Một trung tâm dữ liệu lớn xử lý các giao dịch thẻ tín dụng và bố trí các quỹ cho người mua. Một trung tâm xử lý có thể là một ngân hàng hoặc một công ty cung cấp các dịch vu này. Ceridian là một ví du.

Qúa trình và dịch vụ

Xác thực: Là quá trình kiểm tra thẻ của khách hàng có hoạt động và có đủ tín dụng hay không

Bố trí: Tiến hành các giao dịch đã được xác thực để bố trí quỹ vào tài khoản của người bán

Dịch vụ tiến hành thanh toán: Một dịch vụ kết nối người bán, người mua và các ngân hàng liên quan trong các giao dịch trên mạng. Một bên thứ 3 như PayPal.

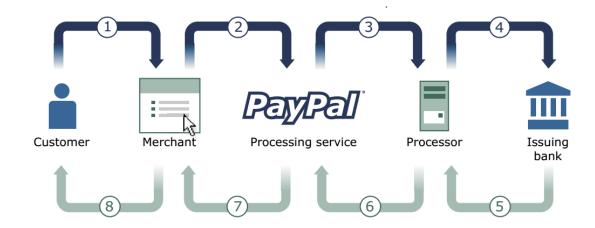
Bảng 2. Các thành phần tham gia trong một quá trình thanh toán qua mạng (PayPal) [4]

1.3.3.2. Cách thức hoạt động

Qúa trình thanh toán qua mạng bao gồm 2 bước: Xác thực và Bố trí

Bước 1: Xác thực thanh toán

Trong quá trình này, một ngân hàng kiểm tra phương thức thanh toán của người mua như thẻ tín dụng có đủ tín dụng hay quỹ để thanh toán hay không.

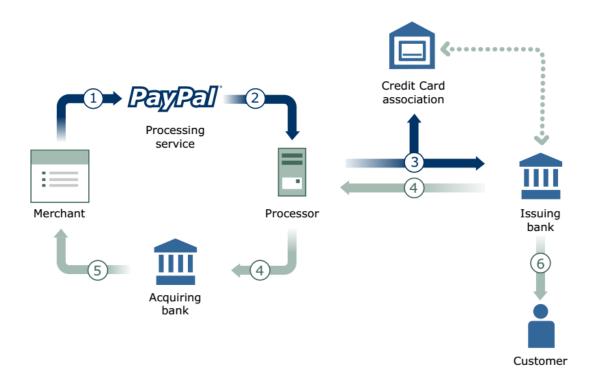
Hình 17. Quá trình xác thực thanh toán

Chú thích:

- (1) Khách hàng quyết định thanh toán qua mạng và nhập thông tin thẻ tín dụng.
- (2) Trang web của người bán nhận thông tin của người mua và gửi thông tin đó đến dịch vụ xử lý thanh toán.
- (3) Dịch vụ xử lý chuyển thông tin đến trung tâm xử lý.
- (4) Trung tâm xử lý chuyển thông tin đến ngân hàng phát hành thẻ của khách hàng.
- (5) Ngân hàng phát hành thẻ gửi sự cho phép (hoặc từ chối) đến trung tâm xử lý.
- (6) Trung tâm xử lý chuyển kết quả giao dịch đến dịch vụ xử lý thanh toán.
- (7) Dịch vụ xử lý gửi kết quả đến người bán.
- (8) Người bán quyết định chấp nhận hoặc từ chối thanh toán. [4]

Bước 2: Bố trí thanh toán

Một khi người bán đã chuyển sản phẩm hoặc đã cho phép tải sản phẩm, người bán sẽ yêu cầu dịch vụ xử lý thanh toán bố trí giao dịch. Trong quá trình bố trí, quỹ được chuyển từ tài khoản của khách hàng đến tài khoản của người bán.

Hình 18. Quá trình bố trí thanh toán

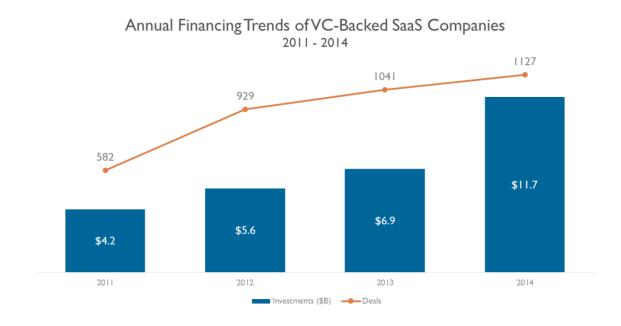
Chú thích:

- (1) Người bán yêu cầu dịch vụ xử lý thanh toán bố trí giao dịch.
- (2) Dịch vụ xử lý thanh toán gửi giao dịch đến trung tâm xử lý.
- (3) Trung tâm xử lý kiểm tra thông tin và chuyển thông tin giao dịch đã được bố trí đến Hội thẻ (Card Associations) và ngân hàng phát hành thẻ.
- (4) Giao dịch được bố trí đến nhà phát hành thẻ và quỹ di chuyển giữa ngân hàng thu và ngân hàng phát hành. Quỹ nhận được sẽ được gửi cho tài khoản ngân hàng của người bán.
- (5) Ngân hàng thu ghi nhận tài khoản ngân hàng của người bán.
- (6) Ngân hàng phát hành trừ tiền vào tài khoản thẻ của khách hàng. [4]

2. Phần mềm cung cấp dạng dịch vụ (SaaS)

2.1. Xu hướng

Sự thành công của những công ty phần mềm cung cấp dạng dịch vụ như Workday và ServiceNow đã thúc đẩy các vốn đầu tư trong năm 2014 tăng gấp 3 lần so với năm 2011. [5]

Hình 19. Xu hướng kinh doanh của các công ty phần mềm SaaS từ năm 2011 đến 2014

Xu hướng "như một dịch vụ" tiếp tục có những bước phát triển mãnh mẽ trong thời gian tới, 33% người trả lời khảo sát cho biết rằng các tổ chức doanh nghiệp đang có kế hoạch tăng chi tiêu cho SaaS trong năm tới, đưa SaaS đứng thứ 5 trong danh sách các dự án công nghệ quan trọng nhất của người trả lời.

Đồng thời, 24% những người được hỏi cho biết họ dự định sẽ chi tiêu nhiều hơn vào công nghệ Nền tảng cung cấp dạng dịch vụ (PaaS) và 27% nói rằng họ sẽ đầu tư thêm tiền vào Cơ sở hạ tầng cung cấp dạng dịch vụ (IaaS) vào năm 2017. Và cuối cùng, 29% số người được hỏi mong đợi điện toán đám mây hay hệ thống SaaS là công nghệ đột phá có tác động nhất về kinh doanh của họ trong vòng 3-5 năm tới.

Với mối quan hệ về những hệ thống, giải pháp thì 13% số người được hỏi cho biết họ đang thử nghiệm dịch vụ SaaS của riêng mình, trong khi đó 12% đang dùng PaaS cho chu trình và 8% đang thử nghiệm IaaS.

Với tất cả mà hoạt động điện toán đám mây đang được tiến hành, các nhà lãnh đạo CNTT đang tìm kiếm để mở rộng, tìm kiếm thành viên mới cho mình: 26% số người trả lời khảo sát có kế hoạch tăng số lượng nhân viên của mình trong 12 tháng tiếp theo tập trung vào những người có kỹ năng điện toán đám mây và SaaS, đưa điện toán đám mây và chuyên gia SaaS ở vị trí thứ 5 trong danh sách các tuyển dụng hàng đầu mà họ đang tìm kiếm.¹

2.2. Các hệ thống SaaS nổi tiếng

1.2.1. Google Docs

1.2.1.1. Giới thiêu

Google Docs là một ứng dụng được Google phát triển và thử nghiệm nhằm thay thế các ứng dụng MS Word và MS Excel của hãng Microsoft. Tuy chưa thể bằng với MS Word và MS Excel về tính năng nhưng Google Docs đã mang lại cho người dung mạng một hy vọng về tương lại không xa, MS Word và MS Excel sẽ được thay thế bởi Google Docs. Sự khác biệt lớn nhất giữa Google Docs và MS Word, MS Excel là Google Docs không cần cài đặt, được truy cập và sử dụng thông qua mạng Internet. [6]

1.2.1.2. Các đặc điểm của Google Docs

Sau khi nghiên cứu và dùng thử Google Docs, nhóm thực hiện rút ra được một số đặc điểm sau của Google Docs:

- Google Docs là phần mềm sử dụng miễn phí.
- Để có thể sử dụng Google Docs, người dùng Google phải có một tài khoản Google

¹ http://www.pcworld.com.vn/articles/kinh-doanh/2017/04/1250871/5-linh-vuc-cong-nghe-tang-truong-trong-nam-2017/

- Úng dụng Google Docs cho phép truy cập và sử dụng thông qua mạng Internet.
- Người dùng Google Docs có thể tùy chỉnh một số thành phần giao diện theo ý mình.

1.2.2. Slack

1.2.2.1. Giới thiêu Slack

Slack là một phần mềm chat cung cấp dạng dịch vụ thay thế các dịch vụ chat thông thường như Skype, Facebook, Yahoo. Slack được dùng cho các nhóm làm việc nhỏ đến các tổ chức lớn để theo dõi tiến độ làm việc của nhau.

1.2.2.2. Đặc điểm của Slack

- > Cung cấp đa nền tảng (Windows, Mac, Android, iOS...)
- Liên kết với các ứng dụng như Google Drive, Google Docs
- > Tạo tên miền riêng cho nhóm
- Giao diện đẹp, dễ sử dụng, trong một cửa sổ có thể chat qua lại nhiều nhóm mà không cần phải đăng nhập lại

2.3. Định nghĩa và đặc trưng của phần mềm cung cấp theo hướng dịch vụ

Phần mềm cung cấp dang dịch vụ có thể được định nghĩa như "phần mềm được triển khai như một dịch vụ lưu trữ trực tuyến (hosted) và được truy cập qua internet".

Khái niệm Phần mềm cung cấp dang dịch vụ thường gắn với những nhà cung cấp dịch vụ ứng dụng (ASPs) của những năm 1990. Ngày nay, các ứng dụng SaaS có lợi thế hơn trong sự tập trung các thuê bao vào một máy chủ và cung cấp các đặc tính cạnh tranh hơn so với những ứng dụng truyền thống.

Trái với mô hình "mua bản quyền một lần" được sử dụng cho phần mềm truyền thống, phần mềm SaaS được bán bằng mô hình thuê bao. Phí thuê bao rất đa dạng tùy theo ứng dụng và tùy vào nhu cầu sử dụng mà phí thuê bao cũng sẽ khác nhau.

Về mặt kĩ thuật, nhà cung cấp phần mềm SaaS lưu trữ trực tuyến (host) ứng dụng và dữ liệu một cách tập trung, cho chép người dùng cuối truy cập qua mạng bằng một trình duyệt hoặc một ứng dụng khách.

SaaS đã trở thành một mô hình phổ biến cho nhiều phần mềm kinh doanh bao gồm phần mềm cho văn phòng, chat, xử lý thanh toán, hệ quản trị cơ sở dữ liệu, quản lý, thiết kế, quản lý quan hệ khách hang (CRM), quản lý nhân lực (HRM)... [7]

Phần mềm cung cấp dạng dịch vụ là một dạng phần mềm điện toán đám mây (Cloud computing), cùng một dạng với Hạ tầng cung cấp dạng dịch vụ (IaaS) và Nền tảng cung cấp dạng dịch vụ (PaaS)²

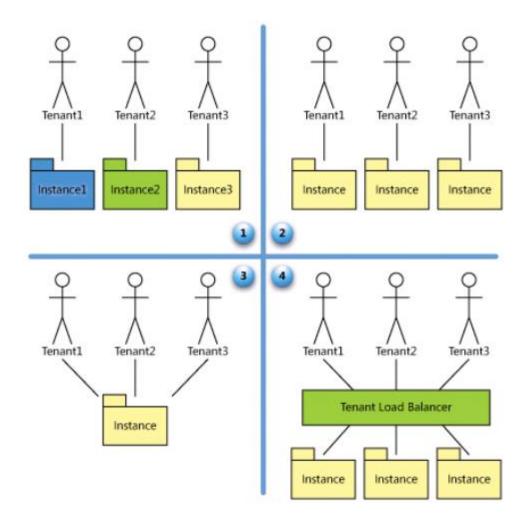
Có 2 loại phần mềm cung cấp dạng dịch vụ [8]:

- Loại kinh doanh: Cung cấp cho các tập đoàn và tổ chức từ nhỏ đến lớn. Loại này thường có mô hình lớn, giải quyết các vấn đề về kinh doanh như tài chính, quản lý các chuỗi cung cấp và quan hệ khách hàng. Lơi nhuận của loại này thường được tạo ra trực tiếp qua việc tính phí sử dụng dịch vụ
- Loại dành cho người dùng thường: Cung cấp cho cộng đồng chung. Loại này đôi khi tính phí nhưng phần lớn là miễn phí do lợi nhuận được tạo ra nhờ quảng cáo

2.4. Các mô hình kiến trúc của phần mềm SaaS

Một ứng dụng SaaS được thiết kế tốt là một ứng dụng có *khả năng mở rộng*, *hiệu năng đa người dùng* và *khả năng tự cấu hình*. Tuy nhiên, chỉ cần một hoặc hai tình chất được thỏa mãn mà vẫn đáp ứng tất cả yêu cầu của khách hàng. Tóm lại, sự trưởng thành của phần mềm SaaS có thể thể hiện qua việc sử dụng một mô hình với 4 cấp độ khác nhau. Mỗi cấp độ được phân biệt từ cấp độ trước đó bằng việc thêm một trong 3 tính chất đã nêu trên

² https://www.ibm.com/cloud-computing/learn-more/what-is-cloud-computing/

Hình 20. 4 cấp độ cho mô hình của phần mềm SaaS trưởng thành

2.4.1. <u>Cấp độ 1: Có thể tùy biến</u>

Cấp độ đầu tiên thì tương tự với mô hình phần mềm truyền thống, giống với thập niên 90. Ở cấp độ này, mỗi khách hàng sở hữu phiên bản được tùy biến của ứng dụng chủ và tự vận hành trên máy ảo (instance) riêng trên máy chủ. Về kiến trúc, phần mềm ở cấp độ này rất giống với phần mềm thương mại truyền thống nhưng khác nhau ở chỗ các client trong một tổ chức kết nối với một instance chạy trên máy chủ nhưng instance đó hoàn toàn độc lập với các instance còn lại.

Cơ bản thì ứng dụng khách-chủ truyền thống có thể chuyển sang mô hình phần mềm SaaS ở cấp độ đầu tiên với một chút cải thiện mà không cần tái kiến trúc cả hệ thống từ ban đầu. Mặc dù cấp độ này cung cấp lợi ích ít hơn so với các cấp độ lớn

hơn nhưng nó cho phép các nhà cung cấp giảm bớt chi phí bằng cách hợp nhất thiết bị phần cứng với quản trị máy chủ

2.4.2. <u>Cấp độ 2: Cung cấp khả năng cấu hình</u>

Ở cấp độ thứ hai, nhà cung cấp lưu trữ một instance cách biệt của mỗi ứng dụng cho mỗi khách hàng (người thuê). Trong khi trong cấp độ đầu tiên mỗi instance được tùy biến cho mỗi người thuê. Tại cấp độ này, tất cả instance sử dụng chung mã nguồn và nhà cung cấp thỏa mãn nhu cầu của khách hàng bằng cách cung cấp các tùy chọn cấu hình chi tiết mà cho phép khách hàng thay đổi giao diện. Mặc dù mã nguồn giống nhau, mỗi instance vẫn hoàn toàn độc lập với các instance còn lại.

Sử dụng mã nguồn chung cho tất cả các khách hàng của nhà cung cấp giảm đáng kể yêu cầu dịch vụ của phần mềm SaaS bởi vì nếu có bất kì sự thay đổi nào đến mã nguồn thì sẽ dễ dàng cung cấp cho tất cả các khách hàng cùng một lúc, vì thế không cần phải nâng cấp cho từng instance. Tuy nhiên, chuyển đổi từ một ứng dụng truyền thống sang ứng dung SaaS ở cấp độ thứ 2 có thể yêu cầu tái cấu trúc đáng kể so với cấp độ thứ nhất nếu ứng dụng đã được thiết kế riêng cho từng cá nhân.

Tương tự cấp độ thứ nhất, cấp độ thứ 2 yêu cầu nhà cung cấp bỏ ra thiết bị phần cứng đáng kể để hỗ trợ số lượng lớn instance chạy đồng thời.

2.4.3. Cấp độ 3: Khả năng cấu hình, hiệu năng đa người dùng

Ở cấp độ thứ ba, nhà cung cấp vận hành chỉ một instance mà phục vụ tất cả các khách hàng. Tinh phân quyền và bảo mật bảo đảm rằng mỗi dữ liệu của khách hàng được phân cách ra khỏi những khách hàng khác và ở góc nhìn của người dùng cuối, sẽ không có cảm giác ứng dụng của họ đang được chia sẻ cho nhiều người khách.

Cấp độ này loại bỏ việc cung cấp bộ nhớ máy chủ lớn khi số lượng khách hàng tăng lên, dẫn đến việc sử dụng tài nguyên máy tình hiệu quản hơn rất nhiều so với cấp độ thứ 2 nên chi phí sẽ thấp hơn. Một bất lợi đáng kể của cấp độ này là tính mở rộng bị giới hạn. Nếu không sử dụng phân vùng để quản lý hiệu năng CSDL thì ứng dụng chỉ có thể được mở rộng bằng cách di chuyển đến một máy chủ mạnh hơn.

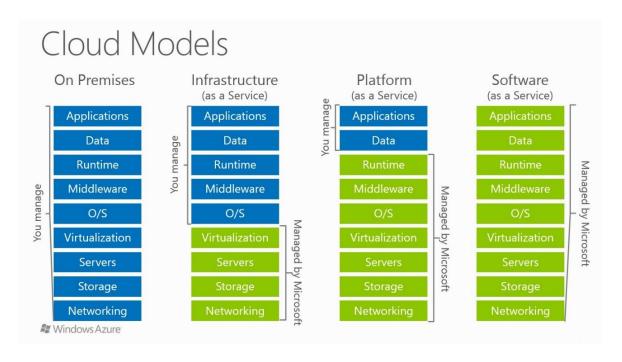
2.4.4. <u>Cấp độ 4: Tính mở rộng, khả năng cấu hình, hiệu năng đa người dùng:</u>

Ở cấp độ cuối cùng, nhà cung cấp lưu trữ các khách hàng của mình trên một cá "cân bằng tải" của nhiều instance và dữ liệu của mỗi khách hàng được phân cách cùng với tùy chọn cấu hình được cung cấp cho từng khách hàng. Hệ thống SaaS này có thể mở rộng cho số lượng lớn người dùng vì số lượng máy chủ và instances có thể được tăng lên hoặc giảm xuống tùy nhu cầu mà không cần tái cấu trúc ứng dụng. [8]

2.5. So sánh phần mềm SaaS so với các phần mềm thông thường

2.5.1. Phần mềm SaaS thuộc mô hình điện toán đám mây

Như đã định nghĩa, phần mềm SaaS cũng là một dạng mô hình điện toán đám mây nhưng mức độ quản lý từ nhà cung cấp là cao nhất và người dùng không cần phải cấu hình bất cứ thành nào cả. Trong khi ở phần mềm truyền thống, người dùng phải tự cung cấp mọi thứ như mạng, thiết bị lưu trữ, máy chủ, hệ điều hành, CSDL, mã nguồn chạy chương trình...

Hình 21. Mức độ hỗ trợ của phần mềm truyền thống và các dạng phần mềm điện toán đám mây

2.5.2. Chuyển hóa trách nhiệm cộng nghệ thông tin

Trong một tổ chức điển hình, chi phí được đầu tư vào 3 mảng chính:

- Phần mềm: các chương trình và dữ liệu mà tổ chức sử dụng cho việc tính toán và xử lý thông tin
- Phần cứng: máy vi tính, máy chủ, thành phần mạng và các thiết bị di động
- Các dịch vụ chuyên môn: con người và các cơ quan, viện nghiên cứu bảo đảm các hoạt động của hệ thống diễn ra suôn sẽ và liên tục. Ví dụ như nhân viên hỗ trợ kĩ thuật, cố vấn viên và các nhà cung cấp

Trong 3 mảng trên thì phần mềm liên quan trực tiếp đến quản lý thông tin- mục tiêu chính của các công ty công nghệ thông tin. Phần cứng và các dịch vụ chuyên môn dù quan trọng nhưng cũng chỉ để đáp ứng nhu cầu của phần mềm để nó làm việc hiệu quả hơn.

Trong một môi trường làm việc với phần mềm truyền thống (On-premise). Chi phí hầu hết được đổ vào phần cứng và các dịch vụ chuyên môn trong khi phần mềm chỉ chiếm phần nhỏ

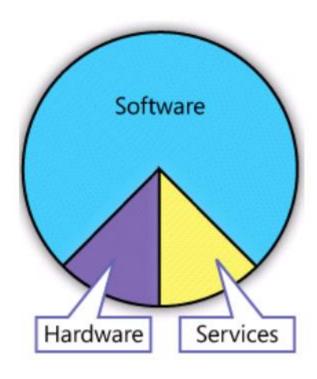

Hình 22. Chi phí thực hiện một phần mềm truyền thống

Trong hình 8 miêu tả chi phí bỏ ra một phần mềm truyền thống. Chi phí về phần cứng dùng để đầu tư máy tính, điện thoại cho người dùng cuối, máy chủ để host dữ liệu và chương trình cùng các thành phần mạng. Chi phí về dịch vụ chuyên môn để

chi trả cho các nhân viên hỗ trợ kĩ thuật để cài đặt, hỗ trợ phần mềm và phần cứng cũng như cố vấn viên và các lập trình viên để thiết kế và xây dựng hệ thống theo ý người dùng.

Trong một tổ chức làm việc với phần mềm cung cấp dạng dịch vụ thì sự phân bổ chi phí hoàn toàn khác (Xem Hình 23. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS)

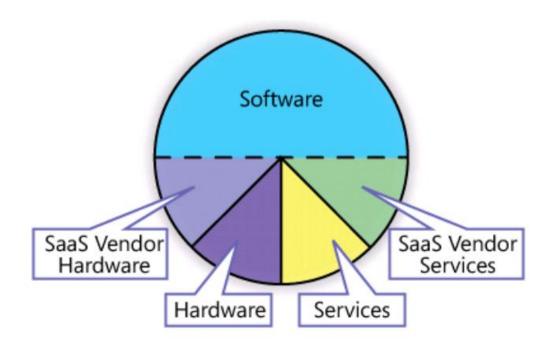
Hình 23. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS

Trong hình trên thì nhà cung cấp phần mềm SaaS host chương trình và dữ liệu trên những máy chủ của nhà cung cấp. Điều này làm an tâm khách hàng của họ khi trách nhiệm hỗ trợ phần mềm và bảo trì phần cứng thuộc về nhà cung cấp. Hơn nữa, các chương trình chạy trên nền Web nên nhu cầu về máy tính ít hơn so với phần mềm truyền thống. Như vậy chi phí bỏ ra cho mảng phần mềm chiếm tỉ lệ nhiều hơn, nhất là những phần mềm SaaS tính phí theo thuê bao.

Cán cân kinh tế

Đến đây nhiều người sẽ nghĩ rốt cục một phần phí thuê bao trả cho nhà cung cấp cho việc sử dụng phần mềm cũng sẽ phải trả cho phí phần cứng và các dịch vụ ở

phía nhà cung cấp. Lấy ví dụ một phần mền SaaS có tính phí được cài *Cân bằng tải* giữa 5 máy chủ có thể hỗ trợ tới 50 khách hàng, điều đó có nghĩa mỗi khách hàng chỉ cần bỏ ra 1/10 chi phí máy chủ. Trong khi phần mềm truyền thống yêu cầu mỗi khách hàng phải chi trả cả một máy chủ, thậm chí hơn. Điều này giúp tiết kiệm đáng kể so với mô hình truyền thống và đối với phần mềm SaaS được xây dựng tốt, khách hàng càng nhiều thì chi phí cho mỗi khách hàng càng giảm. Vì thế, nhà cung cấp sẽ phát triển lượng khách hàng của mình như là mục tiêu để tăng thu nhập, dẫn đến việc cung cấp những sản phẩm chất lượng cao chi phí thấp. Dù nhà cung cấp có tốn chi phí về phần cứng và các dịch vụ chuyên môn nhưng khách hàng vẫn có thể sở hữu những sản phẩm phần mềm tốt với giá không đổi (xem Hình 24. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS (giải thích chi phí phần cứng và các dịch vụ chuyên môn ở phía nhà cung cấp)). [8]

Hình 24. Chi phí thực hiện một phần mềm SaaS (giải thích chi phí phần cứng và các dịch vụ chuyên môn ở phía nhà cung cấp)

2.5.3. So sánh tổng quát

Qua các nghiên cứu trên, đây là những điểm khác biệt chính giữa phần mềm truyền thống và phần mềm SaaS mà chúng tôi đã rút ra:

Phần mềm SaaS	Phần mềm truyền thống
Cài đặt trên máy nhà cung cấp	Cài đặt trên máy khách hàng
Xử lý tập trung tại máy nhà cung cấp	Xử lý tại máy khách hàng
Dữ liệu được lưu trữ tại máy chủ nhà cung cấp	Dữ liệu lưu trữ tại máy của khách hàng
Thanh toán theo tháng hay theo năm	Thanh toán một lần
Miễn phí phí bảo trì, nâng cấp, hosting	Thuê nhân viên IT để thực hiện
Chế độ bảo mật theo nhà cung cấp	Khách hàng tự bảo mật
Chỉ cần đóng phí là có ngay một tài khoản để sử dụng phần mềm	Khách hàng muốn có phần mềm phải trải qua các quy trình: Xác định yêu cầu, Phân tích thiết kế phần mềm, Phát triển phần mềm, Kiểm thử phần mềm và Chuyển giao (thường mất từ vài tháng đến vài năm tùy theo quy mô dự án)

Bảng 3. So sánh SaaS và On-Premise

2.6. Thuận lợi và khó khăn

2.6.1. Thuận lợi

Những ứng dụng SaaS nói chung đang nhận được những thuận lợi như:

- Số người truy cập Internet tăng nhanh
- ➤ Các chính sách ưu đãi của nhà nước về công nghệ thống tin.
- Thói quen mua hàng, đặt vé máy bay, đặt phòng khách sạn qua mạng đang được người tiêu dùng chú ý.
- Các doanh nghiệp đang đầu tư vào phần mềm SaaS do chi phí thấp hơn cùng với các đạc điểm tốt hơn phần mềm cổ điển
- Dễ bảo trì, cài đặt phần lớn trên nền web trong khi công nghệ điện toán đám mây ngày càng phát triển

2.6.2. Khó khăn

Nhược điểm chính của SaaS là nó phụ thuộc vào đường truyền kết nối Internet. Trong khi nhiều người tin rằng hệ thống truyền thống an toàn hơn thì thực tế không có hệ thống nào hoàn toàn không chịu ảnh hưởng bởi thời gian chết (Downtime). Thậm chí phần mềm truyền thống dễ bị mất điện, lỗi phần cứng và một loạt các rủi ro khác hơn. Một số nhà cung cấp SaaS đã phát triển chức năng "offline" cho phép mọi người tiếp tục làm việc trong trường hợp rớt mạng như một biện pháp dự phòng. Khi internet được kết nối lại, tất cả dữ liệu sẽ được đồng bộ hóa với hệ thống.³

Tất cả mọi thông tin của khách hàng đều được lưu trữ trên máy chủ của nhà cung cấp dịch vụ, do đó việc bảo đảm an toàn thông tin là một vấn đề lớn. Có một số ứng dụng bảo mật tốt nhưng đặt trên máy chủ được cấu hình bảo mật kém thì cũng trở thành nan nhân của hacker.

Phần mềm SaaS cũng khó đáp đúng và đầy đủ quy trình nghiệp vụ của từng khách hàng cụ thể. Do đó khách hàng khó tùy biến ứng dụng theo ý riêng của mình. [6]

3. Mô hình MVC

3.1. Giới thiệu

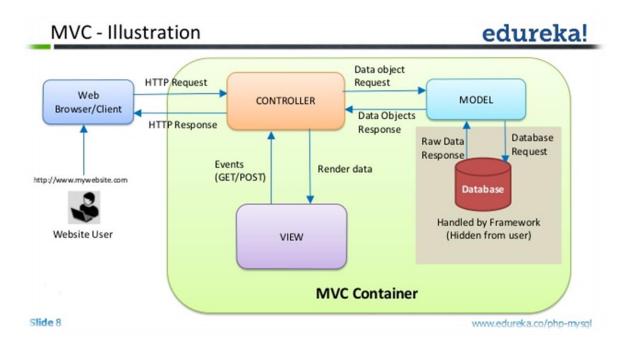
Model–View–Controller (**MVC**) là một mẫu kiến trúc phần mềm giúp cho việc cài đặt và bảo trì các ứng dụng trở nên thuận lợi hơn vì nó giúp cho lập trình viên tách ứng dụng của họ ra 3 thành phần khác nhau là Model, View và Controller. Mỗi thành phần có một nhiệm vụ riêng biệt và độc lập với các thành phần khác. Mô hình MVC được sử dụng phổ biến nhất cho các ứng dụng web. Hiện nay, có rất nhiều framework cho các ứng dụng PHP dựa trên mô hình MVC.

Trong Model–View–Controller thì:

54

³ http://edu.net.vn/media/p/457390.aspx

- Model: Là những đối tượng của ứng dụng, có nhiệm vụ thao tác với dữ liệu hoặc sử dung các dịch vụ của bên thứ 3. Nó sẽ chứa tất cả các hàm, các phương thức truy vấn trực tiếp với dữ liệu.
- View: Là nơi chứa tất cả các thành phần giao diện của ứng dụng, bao gồm các đoạn mã HTML, CSS và JavaScript. Bất kì những gì người dùng thấy hoặc tương tác đều có thể để ở View. View cũng có nhiệm vụ tiếp nhận dữ liệu từ controller và hiển thị nội dung sang các đoạn mã HTML.
- Controller: Đóng vài trò trung gian giữa Model và View. Nó phân cách các logic của nghiệp vụ từ Model ra khỏi các thành phần giao diện ở View. Nó quyết định cách ứng dụng phản hồi như thế nào đến người dùng ở View. [9]

Hình 25. Mô hình MVC cho ứng dụng web⁴

3.2. Lợi ích của kiến trúc

Nhiều công ty nhỏ có lượng lập trình viên ít có thể phải cùng hợp tác xây dựng các ứng dụng web lớn. Cũng có thể nhiều công ty lớn có nhiều người làm việc trên các ứng dụng web lớn cùng một lúc. Trong những việc đòi hỏi tính hợp tác cao như trên

 $^{^{4} \}underline{\text{https://image.slidesharecdn.com/php-webinar-4aug-150805132401-lva1-app6891/95/principles-of-mvc-for-php-developers-8-638.jpg?cb=1438781141}$

thì các bộ phận của ứng dụng thường sẽ gây cản trở nhau nhiều hơn, mất đi tính nhất quán.

Một ứng dụng web phức tạp sẽ có nhiều bộ phận. Có giao diện làm hấp dẫn người dùng đến với sản phẩm. Có các logic của nghiệp vụ thực thế hóa mọi thứ như bán hàng, quản lý sản phẩm. Và có một quá trình liên tục trong việc cải thiện, cập nhật, sửa lỗi và tối ưu ứng dụng.

Trong bất kì một ứng dụng không có cấu trúc nào, những bộ phận này sẽ lẫn vào nhau thành một mớ tạp nham. Khi cơ sở dữ liệu cần thay đổi để lưu trữ một dòng sản phẩm mới hay một công ty quyết định thay đổi thương hiệu, các đoạn mã sẽ ảnh hưởng nhau, cần nhiều lập trình viên hơn can thiệp vào để bảo đảm sự thay đổi ở phần này không bị ảnh hưởng tới phần kia.

Đây là vấn đề mà mô hình MVC sẽ giải quyết. Nó tạo ra các gói bao bọc nghiêm ngặt tất cả các đoạn mã và tính năng của ứng dụng. Khi thay đổi các đoạn mã về cơ sở dữ liệu đã được bọc trong Model, View và Controller sẽ không bị ảnh hưởng. Khi thay đổi giao diện ứng ụng, phần Controller và Model cũng được an toàn. [9]

CHƯƠNG 3 GIẢI PHÁP ĐỀ TÀI

1. Phân tích yêu cầu

Từ những phân tích nghiệp vụ quản lý khách sạn, những sản phẩm đã có sẵn và các tính chất, đặc điểm của phần mềm SaaS, chúng tôi đã quyết định xây dựng phần mềm cung cấp dạng dịch vụ loại kinh doanh như đã miêu tả ở chương 2, phần 2.3 và đặt ra các yêu cầu về chức năng và phi chức năng như sau:

1.1. Các chức năng của hệ thống quản lý khách sạn dạng dịch vụ:

1.1.1. Đăng nhập:

Chủ khách sạn và nhân viên có thể đăng nhập vào hệ thống quản lý khách sạn

- Khách hàng có đăng nhập vào hệ thống đặt phòng của hệ thống, khách hàng có thể đăng nhập thông qua google hoặc facebook.
- 1.1.2. Đăng kí:
- Chủ khách sạn đăng kí tài khoản để quản lý khách sạn.
- Khách hàng đăng kí tài khoản để sử dụng chức năng đặt phòng thuận tiện hơn.
- 1.1.3. Reset mật khẩu: Khi người dùng quên mật khẩu thì hệ thống sẻ gửi mật khẩu mới về email người dùng.
- 1.1.4. Tạo tài khoản cho nhân viên: Chủ khách sạn có thể tạo tài khoản cho nhân viên để có thể sử dụng hệ thống.
- 1.1.5. Thêm/ chỉnh sửa quyền cho nhân viên: Chủ khách sạn có thể thêm quyền cho nhân viên của mình
- 1.1.6. Chức năng xoá tài khoản: Chủ khách sạn có thể xoá tài khoản cho nhân viên nếu nhân viên không làm nữa hoặc lí do khác.
- 1.1.7. Đổi mật khẩu:
- Chủ khách san có thể đổi mật khẩu của mình hoặc cho nhân viên
- Nhân viên và Người dùng có thể đổi mật khẩu của mình.
- 1.1.8. Xem báo cáo hàng tháng: Chủ khách sạn và nhân viên được phân quyền sẻ được xem thống kê hàng tháng.
- 1.1.9. Chỉnh sửa thông tin tài khoản: Chủ khách sạn và nhân viên có thể chỉnh sửa một số thông tin của khách sạn
- 1.1.10. Xem lịch sử giao dịch: Chủ khách sạn và nhân viên có thể xem lịch sử giao dịch.
- 1.1.11. Checkin: Nhân viên khách sạn và chủ khách sạn có thể thức hiện được chức năng checkin cho khách hàng.
- 1.1.12. Checkout: Nhân viên khách sạn và chủ khách sạn có thể thực hiện chức năng checkout cho khách hàng.

- 1.1.13. Thanh toán: Nhân viên khách sạn và chủ khách sạn có thể thực hiện chức năng thanh toán cho khách hàng qua một phần mềm bên thứ 3 về tài chính kế toán
- 1.1.14. Thay đổi phòng: Nhân viên khách sạn và chủ khách sạn có thể thực hiện chức năng thay đổi phòng cho khách hàng
- 1.1.15. Đặt phòng: Khách hàng có thể đặt phòng thông qua tên miền của khách san đó.
- 1.1.16. Hỗ trợ khách hàng: Nhân viên khách sạn trả lời những vấn đề của khách hàng thông qua ô "Chức năng hỗ trợ khách hàng"
- 1.1.17. Quản lý thu chi: Nhân viên khách sạn có thế quản lý tiền thu chi thông qua hệ thống và được tổng hợp vào cuối tháng.
- 1.1.18. Tùy chọn banner, tên khách sạn, màu nền, phông chữ.

1.2. Yêu cầu phi chức năng

- 1.2.1. Hệ thống phải bảo mật thông tin người dùng: Mật khẩu dùng mã hoá MD5 để mã hoá, thanh toán an toàn qua cổng thanh toán quốc tế được cung cấp bởi phần mềm bên thứ 3.
- 1.2.2. Hệ thống có tính khả dụng:
- Người dùng có thể dể dàng sử dụng hệ thống.
- ➤ Khách có thể đăng kí tài khoản nhanh chóng thông qua tài khoản google.
- 1.2.3. Hệ thống có tính mở rộng: Hệ thống được thiết kế để có thể dể dàng nâng cấp hoặc phát triển thêm hệ thống mới liên quan đến hệ thống này.
- 1.2.4. Hệ thống có tính thích ứng: Người dùng có thể sử dụng trên nhiều trình duyệt khác nhau như: Micrsoft Internet Explorer, Google Chrome, Mozila Firefox và các thiết bị di động
- 1.2.5. Phân quyền chặt chẽ: Phân chia quyền cho những người dùng với các vai trò khác nhau sẽ có các chức năng khác nhau (xem use case)

2. Thiết kế hệ thống

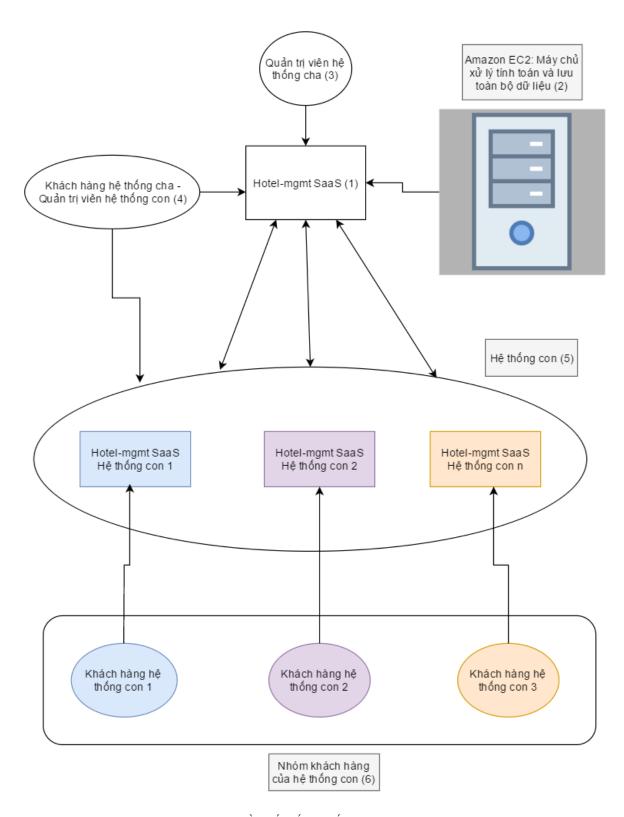
2.1. Sơ đồ tổng quan của hệ thống

Trong 4 cấp độ thiết kế kiến trúc đã được giới thiệu ở chương 2, phần 2, việc chọn cấp độ phù hợp phụ thuộc vào nhu cầu kinh doanh, kiến trúc, vận hành và ý muốn khách hàng. Hình vẽ dưới miêu tả sự liên quan về nhu cầu giữa việc phân lập dữ liệu/ mã nguồn và sự chia sẻ dữ liệu/ mã nguồn. [8]

Hình 26. Tính liên lục của sự trưởng thành phần mềm SaaS

Do yêu cầu về một sản phẩm phần mềm SaaS đơn giản dùng để nghiên cứu và không đưa ra thị trường, nhóm chúng tôi quyết định sử dụng cấp độ 3 (Khả năng cấu hình, hiệu năng đa người dùng). Chúng tôi sẽ lấy tên của hệ thống là Hotelmgmt SaaS. Hệ thống được thiết kế như hình bên dưới.

Hình 27. Sơ đồ thiết kế hệ thống Hotel-mgmt SaaS

Chú thích:

- (1) Hệ thống Hotel-mgmt SaaS: Là hệ thống cha của phần mềm cung cấp dạng dịch vụ. Từ trang chủ của hệ thống, quản trị viên có thể đăng nhập và các khách hàng có thể đăng kí tài khoản hoặc thanh toán để sử dụng dịch vụ.
- (2) Máy chủ: Sử dụng gói EC2 của Amazon cung cấp máy chủ ảo miễn phí trong 1 năm sử dụng hệ điều hành Microsoft Windows Server 2016. Máy chủ sẽ chứa mã nguồn, cơ sở dữ liệu và các tập tin liên quan đến toàn bộ phần mềm. Dịch vụ của Amazon có độ bảo mật rất cao đồng thờ hỗ trợ rất nhiều tiện ích cho phép mở rộng tài nguyên sau này một cách rất dễ dàng và nhanh chóng. Máy chủ cũng là nơi chứa tất cả các hệ thống con (5), đây là điểm khác giữa các phần mềm truyền thống. Nếu cài đặt theo cách truyền thống, mỗi hệ thống con (5) sẽ phải cài đặt và lưu trữ trên một máy chủ hoặc hosting riêng, gây mất thời gian và tốn chi phí.
- (3) Quản trị hệ thống cha: Các nhân viên của hệ thống Hotel-mgmt SaaS sẽ trực tiếp quản lý hệ thống, khách hàng và các hệ thống con mà các khách hàng đang sở hữu.
- (4) Khách hàng hệ thống cha cũng nằm trong số những người quản trị các hệ thống con mà họ đăng kí sử dụng. Mỗi khách hàng của hệ thống cha có thể có một hoặc nhiều trang web quản lý khách sạn. Ở hệ thống cha, đối tượng này có thể thanh toán để có một trang web hoặc xóa trang web, thay đổi thông tin, thêm, xóa các tài khoản để quản trị hệ thống con. Ở hệ thống con, đối tượng này sẽ quản lý nhân viên, khách hàng, phòng ốc của khách sạn, quản lý check-in, check-out, thu ngân cho khách đặt phòng.
- (5) Các hệ thống con: Là hệ thống cốt lõi của phần mềm cung cấp dạng dịch vụ. Khách hàng đến với Hotel-mgmt SaaS muốn sở hữu một website quản lý khách sạn của mình cần phải thanh toán qua hệ thống cha. Tên miền của hệ thống sẽ được tạo ra dựa trên tên miền của hệ thống cha. Ví dụ chúng tôi có tên miền http://homgmt.ddns.net cho hệ thống cha thì các hệ thống con sẽ có tên miền http://homgmt.ddns.net/customName. Trong đó "customName" là

tên miền phụ do khách hàng tự đặt. Từ đây, những người quản trị các hệ thống con có thể quản lý khách sạn của mình đồng thời khách của khách sạn đó có thể đăng kí tài khoản để đặt phòng khách sạn. Về cơ bản, những hệ thống con là giống nhau, xử lý bởi cùng một mã nguồn, cơ sở dữ liệu, chỉ khác ở tên miền và cách tùy biến của quản trị khách sạn đó.

(6) Nhóm khách hàng của hệ thống con: Đây là đối tượng người dùng cuối cùng. Mỗi hệ thống con sẽ có một thị trường khách hàng riêng cho khách sạn của mình. Khách muốn đặt phòng khách sạn sẽ tạo một tài khoản, đăng nhập, đặt phòng rồi thanh toán.

2.2. Danh sách các actor

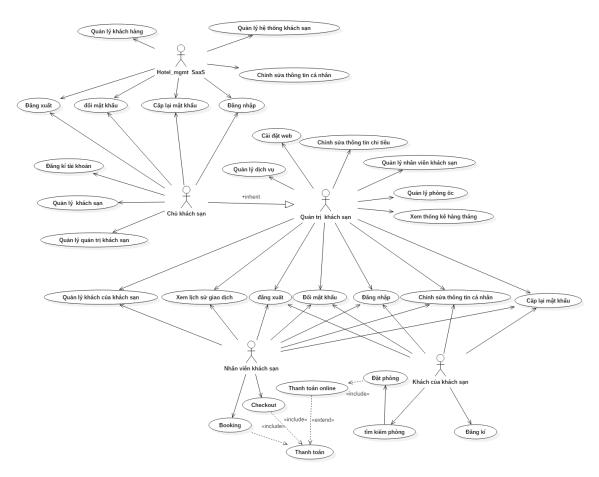
Theo thiết kế một cách tổng quan ở trên, hệ thống Hotel-mgmt sẽ có tổng cộng 4 actor được mô tả trong bảng sau:

STT	Tên actor	Mô tả
1	Quản trị Hotel-	Quản lý hệ thống Hotel-mgmt SaaS. Có thể xem, thêm,
1	mgmt SaaS	xóa, sửa khách hàng hoặc các khách sạn của họ
		Ở hệ thống cha, chủ khách sạn có thể thanh toán để có
		một trang khách sạn hoặc xóa khách sạn mà mình tạo Chủ
	Chủ khách sạn	khách sạn sẽ tạo ra một hay nhiều tài khoản quản trị cho
2		từng khách sạn đó. Ở hệ thống con, chủ khách sạn hoặc
2	Hotel-mgmt	những người được giao quyền sẽ sử dụng những tài khoản
	SaaS)	quản trị này để quản lý khách sạn của mình về cài đặt
		trang web, nhân viên, phòng ốc, lương, thu nhập và khách
		hàng của khách sạn
	Nihân viân	Được tạo ra và quản lý bởi quản trị của khách sạn. Có khả
3	Nhân viên	năng quản lý khách hàng, phòng ốc và thanh toán cho
	khách sạn	khách hàng

4 Khách của Khách sạn có thể lên tên miền của hệ thống con. Khách của khách sạn có thể lên tên miền của hệ thống con và tạo tài khoản để đặt phòng và thanh toán online.

Bảng 4. Danh sách các actor

2.3. Sơ đồ Use-case tổng quan

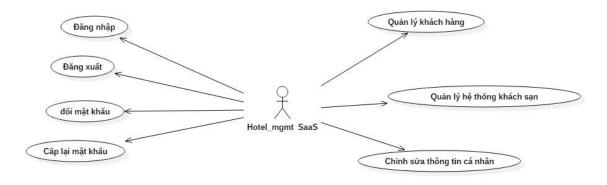

Hình 28. Sơ đồ tổng quát

2.4. Use-case cho từng actor

2.4.1. Quản trị hệ thống cha

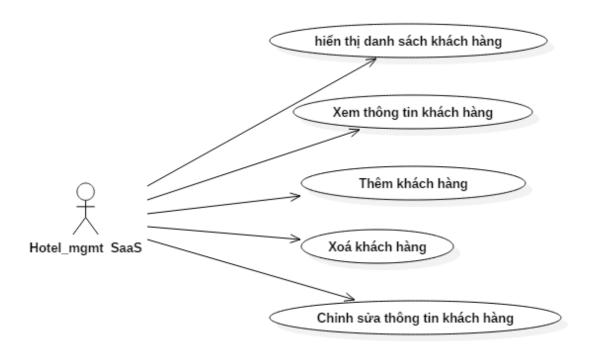
2.4.1.1. Sơ đồ

Hình 29. Sơ đồ use-case quản trị hệ thống cha

Chú thích:

Người dùng Quản trị Hotel-mgmt SaaS là người quản lý hệ thống cha, nơi cung cấp dịch vụ cho các khách sạn. Quản trị Hotel-mgmt SaaS có thể đăng nhập, đăng xuất, đổi mật khẩu, cập nhật lại mật khẩu và chỉnh sửa thông tin cá nhân cho tài khoản của mình. Đối tượng này có quyền quản lý các khách hàng của hệ thống cha cũng như các khách sạn mà họ đã tạo.

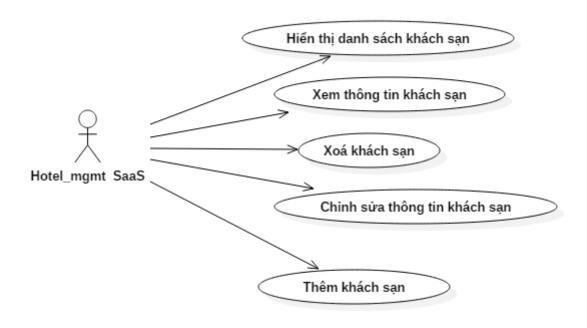

Hình 30. Chi tiết use-case Quản lý khách hàng

Chú thích:

Các use-case con của use-case quản lý khách hàng ở hình 10 bao gồm:

- > Hiển thị danh sách khách hàng
- > Xem thông tin khách hàng
- > Thêm khách hàng
- Xóa khác hàng
- ➤ Chỉnh sửa thông tin khách hàng

Hình 31. Chi tiết use-case quản lý khách sạn

Chú thích:

Các use-case con của use-case Quản lý hệ thống khách sạn ở hình 10 bao gồm:

- > Hiển thị danh sách khách sạn của một khách hàng
- > Xem thông tin khách sạn
- ➤ Thêm khách sạn
- > Xóa khác hàng
- > Chỉnh sửa thông tin khách sạn

2.4.1.2. Ý nghĩa của từng use-case

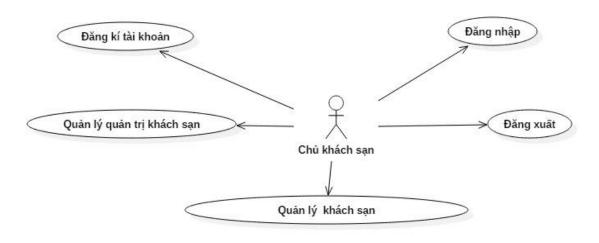
STT	Tên use-case	Ý nghĩa
		Đăng nhập vào hệ thống cha với quyền quản trị
1	Đăng nhập	viên của Hotel_mgnt SaaS. Tài khoản được tạo
1		ra từ CSDL chứ không phải từ hệ thống nào
		phát sinh
2	Đăng xuất	Thoát ca làm việc của quản trị viên, trở về trang
4	Dang Auat	chủ

3	Đổi mật khẩu	Cho phép quản trị viên thay đổi mật khẩu. Khi được khởi tạo ban đầu sẽ có mật khẩu mặc định
4	Cấp lại mật khẩu	Cấp lại một mật khẩu ngẫu nhiên vào email của quản trị viên
5	Quản lý khách hàng	Cho phép xem, thêm, xóa, sửa khách hàng của hệ thống cha (người được cung cấp dịch vụ)
6	Quản lý khách sạn của khách hàng	Cho phép xem, thêm, xóa, sửa khách sạn của từng khách hàng.
7	Chỉnh sửa thông tin cá nhân	Cho phép tùy chỉnh các thông tin cá nhân như tên họ, ngày tháng năm sinh, địa chỉ, SĐT

Bảng 5. Ý nghĩa của các use-case trong actor quản trị hệ thống cha

2.4.2. Chủ khách sạn (Khi đóng vai trò là khách hàng của hệ thống cha)

2.4.2.1. Sơ đồ

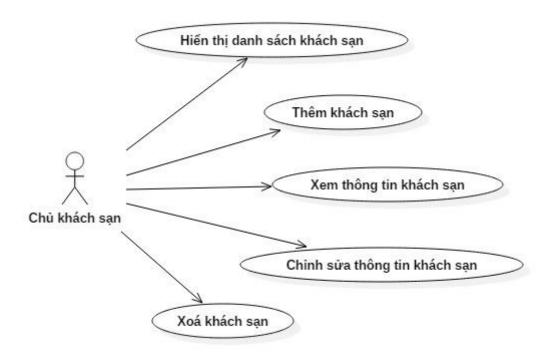

Hình 32. Sơ đồ Use-case chủ khách sạn

Chú thích:

Chủ khách sạn hay còn gọi là khách hàng của hệ thống cha là người dùng sử dụng dịch vụ được cung cấp từ hệ thống Hotel-mgnt. Chủ khách sạn có thể quản lý các khách sạn của mình và quản lý các tài khoản quản trị viên của từng khách sạn đó.

Để sở hữu một khách sạn, chủ khách sạn sẽ phải liên hệ với nhà cung cấp hoặc thanh toán trực tiếp qua trang chủ của hệ thống cha.

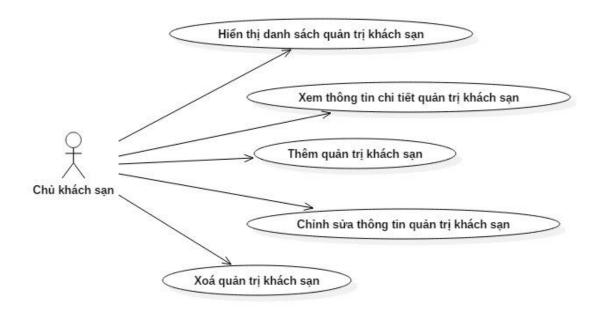

Hình 33. Chi tiết Use-case Quản lý khách sạn

Chú thích:

Các use-case con của use-case Quản lý khách sạn bao gồm:

- ➤ Hiển thị danh sách khách sạn
- ➤ Thêm khách sạn
- > Xem thông tin khách sạn
- ➤ Chỉnh sửa thông tin khách sạn
- Xóa khách sạn

Hình 34. Chi tiết Use-case quản lý quản trị khách sạn

Chú thích:

Các use-case con của use-case Quản lý quản trị viên khách sạn bao gồm:

- ➤ Hiển thị danh sách quản trị viên của từng khách sạn
- > Thêm quản trị viên
- > Xem thông tin chi tiết quản trị viên
- > Chỉnh sửa thông tin quản trị viên
- > Xóa quản trị viên

2.4.2.2. Ý nghĩa của từng use-case

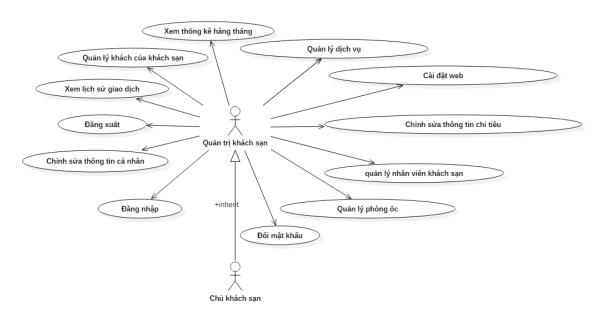
	STT	Tên Use-case	Ý nghĩa
			Cho phép xem các danh sách khách sạn mà chủ
1	1	Hiển thị danh sách	khách sạn đã đăng kí dịch vụ. Mỗi khách sạn
	1	khách sạn	được hiển thị dưới dạng tên miền của khách sạn
			đó

	Thêm khách sạn	Cho phép thêm một khách sạn sau khi đã thanh
2		toán thành công. Chỉ cần nhấn vào dấu "+" trên
		giao diện
		Cho phép xem thông tin khách sạn như tên
3	Xem thông tin khách sạn	khách sạn, ngày hết hạn sử dụng dịch vụ, số
		quản trị viên.
4	Chỉnh sửa thông tin	Cho phép sửa đổi thông tin của khách sạn như
7	khách sạn	tên khách sạn, gia hạn sử dụng,
_	Xóa khách sạn	Cho phép xóa khách sạn đã đăng kí. Khi xóa,
3		hệ thống sẽ ngưng thanh toán cho dịch vụ đó.
	Hiển thị danh sách quản	Thực hiện hiển thị danh sách các quản trị khách
6	_	sạn của từng khách sạn mà chủ khách sạn đó đã
	trị khách sạn	đăng kí
7	Xem thông tin chi tiết	Chủ khách sạn có quyền xem thông tin của các
1	quản trị khách sạn	quản trị khách sạn
8	Thêm quản trị khách sạn	Chủ khách sạn có quyền thêm quản trị khách
O		sạn với username và password
0	Chỉnh sửa thông tin quản	Chủ khách sạn có quyền chỉnh sửa tài khoản
9	trị khách sạn	của các quản trị khách sạn
10	Xóa quản trị khách sạn	Chủ khách sạn có quyền xóa tài khoản của các
10		quản trị khách sạn

Bảng 6. Ý nghĩa của các use-case trong actor chủ khách sạn

2.4.3. <u>Chủ khác sạn (Dưới vai trò là quản trị viên của hệ thống quản lý khách sạn)</u>

2.4.3.1. Sơ đồ

Hình 35. Sơ đồ Use-case quản trị khách sạn

Chú thích:

Ngoài những Use-case ở hệ thống cha của đối tượng chủ khách sạn đã được đề cập ở mục 3.4.2, chủ khác sạn hay những người có quyền hạn cao nhất còn đóng vai trò là người quản trị khách sạn khi sử dụng hệ thống con (hệ thống quản lý khách sạn). Các Use-case cho người dùng này là xem thống kê hàng tháng, quản lý dịch vụ, cài đặt web, chỉnh sửa thông tin chi tiêu, quản lý nhân viên khách sạn, quản lý phòng ốc, đổi mật khẩu, đăng nhập, đăng xuất, chỉnh sửa thông tin cá nhân, xem lịch sử giao dịch, quản lý khách của khách sạn

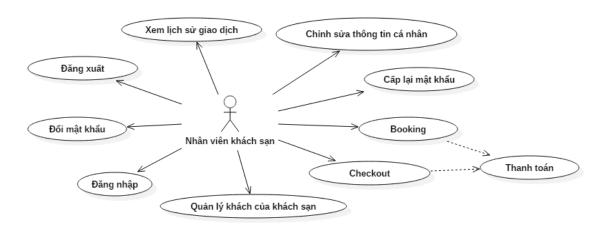
2.4.3.2. Ý nghĩa của từng use-case

STT	Tên use-case	Ý nghĩa
1	Xem thống kê hàng tháng	Xem lợi nhuận hàng tháng và tính lương
1		cho nhân viên
2	Quản lý dịch vụ	Cho phép thêm, sửa, xóa dịch vụ cho
_		khách sạn như tên dịch vụ và giá cả
3	Cài đặt web	Cài đặt tên khách sạn, màu sắc, banner
4	Chỉnh sửa thông tin chi tiêu	Cho phép chỉnh sửa giới hạn về chi phí cơ
-	emmi suu mong un om tiou	sở vật chất cho khách sạn
5	Quản lý nhân viên khách sạn	Chép thêm, xóa, sửa nhân viên khách sạn
6	Quản lý phòng ốc	Chép thêm, xóa, sửa phòng cho khách sạn
7	Đổi mật khẩu	Cho phép đổi mật khẩu của quản trị khách
,	Doi iliạt Kliau	sạn
8	Chỉnh sửa thông tin cá nhân	Chỉnh sửa các thông tin chi tiết của quản tị
		khách sạn
9	Đăng nhập	Đăng nhập vào hệ thống quản lý khách
		sạn
10	Đăng xuất	Thoát khỏi phiên làm việc và trở về trang
		chủ của khách sạn
11	Xem lịch sử giao dịch	Cho phép xem lịch sử các giao dịch của
		khách sạn
12	Quản lý khách của khách sạn	Cho phép thêm, xóa, sửa khách của khách
	Quantity minutes our minutes by it	sạn có trong CSDL

Bảng 7. Ý nghĩa của các use-case trong actor quản trị khách sạn

2.4.4. Nhân viên của hệ thống con

2.4.4.1. Sơ đồ

Hình 36. Sơ đồ Use-case Nhân viên khách sạn

Chú thích:

Nhân viên khách sạn được tạo ra từ quản trị viên của khách sạn, quyền hạn bị hạn chế hơn so với quản trị của khách sạn. Các use-case của người dùng này bao gồm xem lịch sử giao dịch, chỉnh sửa thông tin cá nhân, đặt phòng cho khách vãn lai, checkout và tiến hành thanh toán, quản lý khách của khách sạn, đổi mật khẩu, cài lại mật khẩu, đăng nhập và đăng xuất.

2.4.4.2. Ý nghĩa của từng use-case

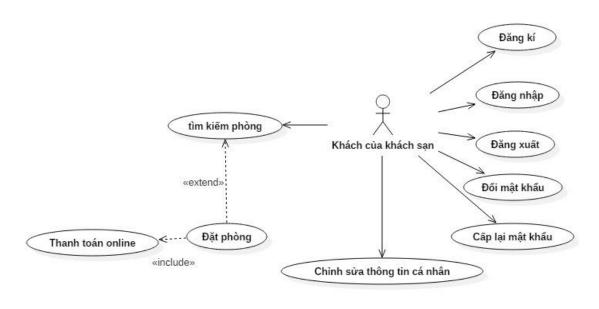
STT	Tên use-case	Ý nghĩa
1	Xem lịch sử giao dịch	Xem lịch sử của các giao dịch giữa khách sạn và khách hàng của khách sạn
2	Booking	Đặt phòng cho những khách đến trực tiếp khách sạn (chưa đặt phòng online)
3	Checkout	Check-out cho khách để thanh toán các chi phí phát sinh hoặc trả lại tiền cọc

4	Thanh toán	Xác nhân thanh toán cho khách trên hệ thống
5	Quản lý khách của khách sạn	Cho phép thêm, xóa, sửa khách của khách sạn
6	Đăng nhập	Đăng nhập vào hệ thống quản lý của khách sạn (dành cho nhân viên)
7	Đăng xuất	Thoát khỏi phiên làm việc và trở về trang chủ
8	Đổi mật khẩu	Cho phép đổi mật khẩu của tài khoản
9	Cấp lại mật khẩu	Cấp lại mật khẩu mới qua email cho người quên mật khẩu
10	Chính sửa thông tin cá nhân	Chỉnh sửa chi tiết các thông tin của tài khoản

Bảng 8. Ý nghĩa của các use-case trong actor nhân viên khách sạn

2.4.5. Khách của hệ thống con

2.4.5.1. Sơ đồ

Hình 37. Sơ đồ Use-case khách của khách sạn

Chú thích:

Khách của khách sạn là người dùng cuối có thể được tạo ra tự do bằng cách đăng kí trực tiếp trên trang web của một khách sạn (hệ thống con) nhằm đặt phòng online. Người dùng này có thể đăng kí, đăng nhập, đăng xuất, đổi mật khẩu, cấp lại mật khẩu, chỉnh sửa thông tin cá nhân, tìm kiếm phòng, đặt phòng và thanh toán online trên trang khách sạn.

2.4.5.2. Ý nghĩa của từng use-case

STT	Tên Use-case	Ý nghĩa
1	Đăng kí	Đăng kí một tài khoản dành cho khách hàng trên trang chủ của khách sạn
2	Đăng nhập	Đăng nhập vào hệ thống con (dành cho khách hàng)
3	Đăng xuất	Thoát khỏi hệ thống và trở về trang chủ
4	Đổi mật khẩu	Đổi lại mật khẩu trên hệ thống
5	Cấp lại mật khẩu	Yêu cầu cấp lại mật khẩu mới qua email khi quên mật khẩu
6	Chỉnh sửa thông tin cá nhân	Chỉnh sửa các thông tin cá nhân như tên, địa chỉ, SĐT, tài khoản thanh toán thẻ, ảnh đại diện
7	Tìm kiếm phòng	Thực hiện tìm kiếm phòng trống của khách sạn
8	Đặt phòng	Thực hiện đặt phòng online với số lượng người, thời gian lưu trú đã cung cấp
9	Thanh toán online	Thanh toán online với tài khoản thẻ đã cung cấp

Bảng 9 . Ý nghĩa của các use-case trong actor khách của khách san

3. Thiết kế cơ sở dữ liệu

3.1. Hướng tiếp cận quản lý dữ liệu cho nhiều thuê bao

Khoảng cách giữa dữ liệu được chia sẻ và dữ liệu riêng biệt không tương phản mà là liên kết với nhau

Hình 38. Tính liên tục giữa việc chia sẻ dữ liệu và tách biệt dữ liệu

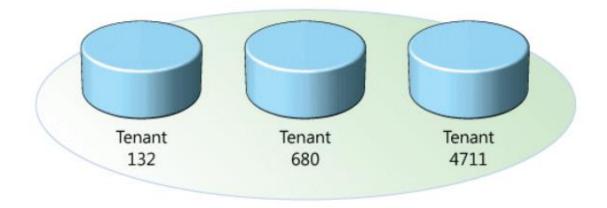
Xét 3 hướng tiếp cận trong Hình 39. Ba hướng tiếp cận trong việc quản lý dữ liệu cho nhiều thuê bao, mỗi hướng tiếp cận đứng ở vị trí khác nhau trong biểu đồ tính liên tục giữa việc tách biệt và chia sẻ dữ liệu [10]

Hình 39. Ba hướng tiếp cận trong việc quản lý dữ liệu cho nhiều thuê bao

3.1.1. <u>Tách biệt cơ sở dữ liệu (Separate Databases)</u>

Lưu trữ dữ liệu thuê bao trong những cơ sở dữ liệu độc lập là hướng tiếp cận đơn giản nhật cho việc tách biệt dữ liệu

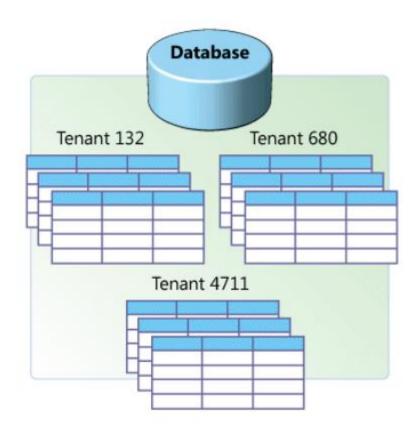
Hình 40. Hướng tiếp cận sử dụng cơ sở dữ liệu khách nhau cho mỗi thuê bao

Các tài nguyên và mã nguồn ứng dụng nhìn chung được chia sẻ giữa tất cả các thuê bao trên máy chủ nhưng mỗi thuê bao sở hữu tập dữ liệu riêng tách biệt với dữ liệu của các thuê bao khác. Chế độ bảo mật CSDL ngăn chặn các thuê bao không truy cập dữ liệu nhau.

Ngăn cách dữ liệu của các thuê bao làm các CSDL riêng biệt là một hướng tiếp cận khá "sang" và yêu cầu phần cứng, bảo trì và chi phí khá cao khiến cho khách hàng phải trả thêm tiền để tăng độ bảo mật và tùy biến. Ví dụ khách hàng trong các lĩnh vực như ngân hàng hay quản lý thuốc của bệnh viên thường rất chuộng sự biệt lập dữ liệu và thậm chí sẽ không sử dụng ứng dụng không cung cấp CSDL riêng biệt.

3.1.2. <u>Chia sẻ cơ sở dữ liệu, tách biệt cấu trúc dữ liệu (Shared Database,</u> Separate Schemas)

Một hướng tiếp cận khác là lưu trữ các thuê bao trong cùng một cơ sở dữ liệu, với mỗi thuê bao sở hữu các nhóm bảng riêng biệt được nhóm lại thành một cấu trúc

Hình 41. Hướng tiếp cận mỗi thuê bao sở hữu một nhóm bảng riêng trong cùng một CSDL

Khi thuê bao đăng kí dịch vụ, hệ thống sẽ tạo ra một nhóm các bảng cho thuê bao và liên kết với thuê bao. Giống với hướng tiếp cận thứ nhất, hướng tiếp cận tách biệt cấu trúc dữ liệu dễ cài đặt hơn và các thuê bao có thể mở rộng mô hình dữ liệu như việc tách biệt CSDL.

Việc tách biệt cấu trúc dữ liệu phù hợp cho các ứng dụng sử dụng số lượng bảng CSDL ít, khoảng 100 bảng mỗi thuê bao hoặc ít hơn. Hướng này có thể chưa nhiều thuê bao mỗi máy chủ hơn hướng đầu tiên. Vì thế, chi phí ứng dụng sẽ thấp khi khách hàng đồng ý dữ liệu của họ đặt cùng một chỗ với các thuê bao khác.

3.1.3. <u>Chia sẻ cơ sở dữ liệu, chia sẻ cấu trúc dữ liệu (Shared Database, Shared Schema)</u>

Hướng tiếp cận thứ 3 sử dụng cùng CSDL và cùng một tập các bảng lưu trữ dữ liệu cho tất cả các thuê bao. Một bảng có thể bao gồm các trường từ nhiều thuê bao lưu

trữ theo bất kì thứ tự nào. Một cột mã thuê bao liên kết với mọi bảng để phân biệt các thuê bao với nhau.

Te	ena	antID	Cu	stName	A	ddress /
4	Te	enantID		ProductID		ProductName
1	4	Tenanti	D	Shipme	nt	Date
6	1	4711		324965		2006-02-21
4	6	132		115468		2006-04-08
٦	4	680		654109		2006-03-27
-		4711		324956	ě	2006-02-23

Hình 42. Hướng tiếp cận tất cả thuê bao chia sẻ cùng một tập các bảng

Trong 3 hướng tiếp cận đã giải thích, hướng tiếp cận này có chi phí phần cứng và khôi phục thấp nhất bởi vì nó cho phép phục vụ số lượng thuê bao lớn nhất. Tuy nhiên, vì các thuê bao chia sẻ cùng các bảng CSDL, hướng này có thể yêu cầu thêm nỗ lực về gia tăng bảo mật để bảo đảm các thuê bao không thể truy cập các dữ liệu với nhau thập chí xảy ra lỗi không muốn hoặc các tấn công.

Việc lưu trữ dữ liệu cho thuê bao cũng tương tự như hướng thứ 2. Nếu có một lượng lớn dòng hoạt động trên các bảng sẽ ảnh hưởng tới hiệu suất đáng kể cho tất cả các thuê bao mà CSDL đó phục vụ.

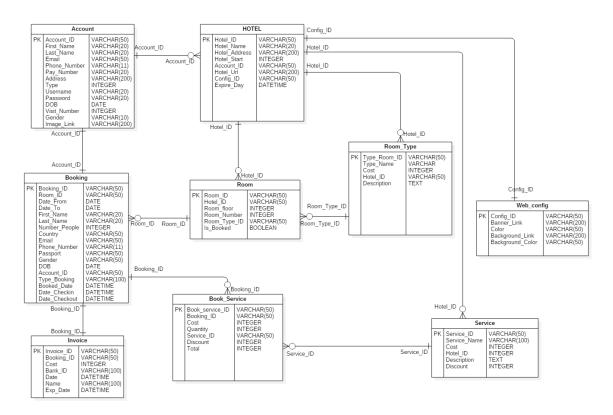
Hướng tiếp cận chia sẻ cấu trúc phù hợp khi ứng dụng có thể phục vụ một số lượng lớn thuê bao với số máy chủ ít và các khách hàng muốn từ bỏ sự độc lập dữ liệu để đổi lấy chi phí thấp hơn [10]

3.2. Sơ đồ quan hệ giữa các bảng

Qua các hướng tiếp cận nhóm chúng tôi quyết định chọn hướng tiếp cận thứ 3, tức là chia sẻ cơ sở dữ liệu, chia sẻ cấu trúc dữ liệu. Nguyên nhân là vì hệ thống cung cấp khách sạn dạng dịch vụ sẽ có rất nhiều khách sạn để đăng kí nên việc tách biệt cơ sở dữ liệu và tách biệt cấu trúc dữ liệu sẽ gây tốn kém chi phí và làm chậm hiệu suất. Mặc khác, sản phẩm tạo ra trong luận văn không dùng để kinh doanh và tung

ra thị trường nên chúng tôi không đầu tư nhiều về phần cứng vì thế hướng tiếp cận này sẽ mang lại nhiều thuận lợi hơn.

Sau đây là sơ đồ quan hệ giữa các bản thiết kế theo hướng "chia sẻ cơ sở dữ liệu, chia sẻ cấu trúc dữ liệu" cho các thuê bao.

Hình 43. Sơ đồ quan hệ giữa các bảng

Chú thích:

Bảng account lưu trữ tất cả các đối tượng người dùng trên cả hai hệ thống được phân biệt với nhau qua trường "Type" của bảng. Trên một số hệ thống quản lý thì Admin được phép định nghĩa và tạo ra các loại người dùng mới nhưng để đơn giản hóa thì chúng tôi chỉ cài đặt 4 loại người dùng như đã miêu tả trong danh sách các actor, trong đó chủ khách sạn sở hữu 2 loại accout trên hệ thống cha và hệ thống con nên sẽ có tổng cộng 5 *type* trên bảng *Account*.

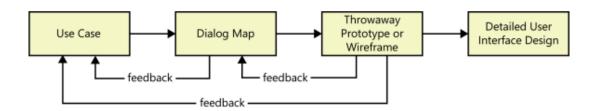
3.3. Miệu tả các bảng

STT	Tên bảng	Miêu tả
1	Account	Lưu thông tin chi tiết của tất cả các loại tài khoản từ hệ thống cha tới hệ thống con
2	Hotel	Lưu thông tin của các khách sạn trong hệ thống
3	Room_type	Lưu thông tin của các loại phòng trong một khách sạn
4	Room	Lưu thông tin của các phòng trong một khách sạn
5	Web_config	Lưu thông tin cài đặt của các thành phần trên giao diện của khách sạn như banner, màu sắc, ảnh nền
6	Service	Lưu thông tin của cách dịch vụ mà khách sạn cung cấp
7	Booking	Lưu thông tin về việc đặt phòng của khách, theo dõi khách checkin và checkout
8	Book_Service	Lưu mối liên hệ giữa việc đặt phòng và các dịch vụ yêu cầu thêm vào
9	Invoice	Lưu thông tin thanh toán của khách

Bảng 10. Miêu tả các bảng trong CSDL

4. Thiết kế giao diện

Để thiết kế giao diện với ít rủi ro, ta cần tạo ra các bản phác thảo dựa trên use-case, mỗi bản phác thảo sẽ được hoàn thiện dần qua các lần feedback từ phía khách hàng theo quy trình như Hình 44 [11]

Hình 44. Các chuỗi hoạt động từ use case đến thiết kế giao diện sử dụng các bản phác thảo (Prototypes)

Quản lý tài khoản Pop-up đảng nhập Pop-up đảng hiệ Pop-up đảng nhập Pop-up đảng ki Các trang thông tin Trang chủ Pop-up Đảng nhập Pop-up Đảng hiệ Pop-up thêm/ sửa Pop-up thêm/ sửa

4.1. Sơ đồ liên kết giữa các màn hình (Dialog map)

Hình 45. Sơ đồ các màn hình chính của Hotel-mgmt SaaS

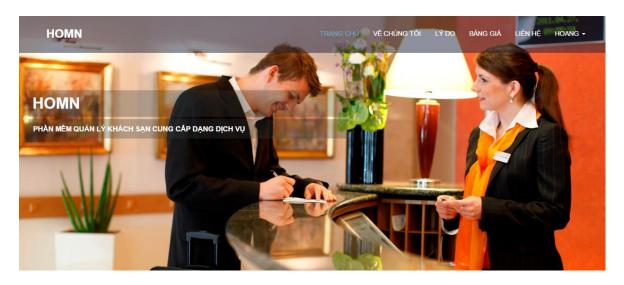
4.2. Giao diện chi tiết

4.2.1. Responsive Web Design là gì

Responsive Web Design là xu hướng thiết kế trang web sử dụng CSS và mã HTML để căn chỉnh các thành phần sao cho trang web hiển thị tốt trên tất cả các thiết bị (Màn hình máy tính, máy tính bảng và các thiết bị di động).

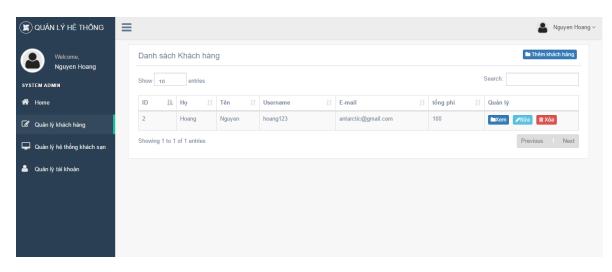
Vì vậy, để có được một ứng dụng quản lý khách sạn cung cấp dạng dịch vụ sử dụng được trên nhiều thiết bị, nhóm chúng tôi sẽ thiết kế giao diện theo hướng Responsive Web.

4.2.2. <u>Giao diện trang chủ của phần mềm cung cấp dạng dịch vụ Hotel-mgmt</u> <u>SaaS</u>

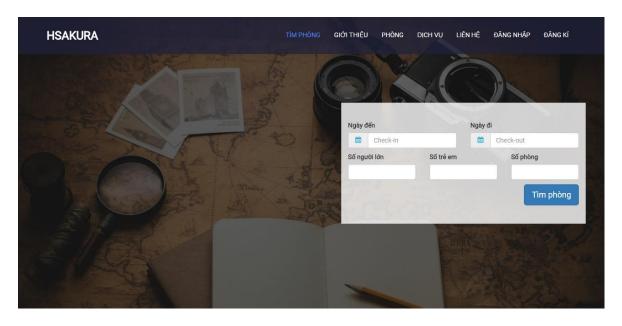
Hình 46. Giao diện trang chủ của hệ thống cha

4.2.3. Giao diện quản lý của hệ thống cha

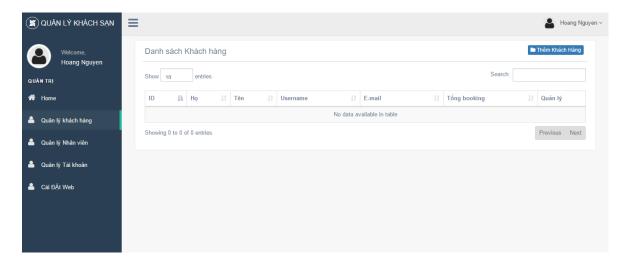
Hình 47. Giao diện quản lý của hệ thống cha

4.2.4. Giao diện trang chủ của một hệ thống khách sạn

Hình 48. Giao diện trang chủ của một ví dụ khách sạn

4.2.5. Giao diện quản lý của một hệ thống khách sạn

Hình 49. Giao diện quản lý của một hệ thống khách sạn

4.3. Danh sách URL cho từng màn hình

Nếu lấy tên miền của hệ thống là http://localhost

Và một khách hàng lấy tên miền cho hệ thống quản lý khách sạn của mình là "abc" thì ta có bảng tên miền cho từng màn hình như sau:

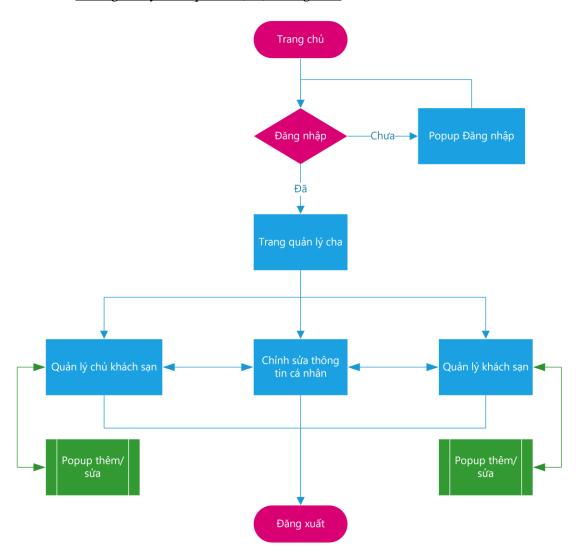
Tên màn hình	Tên url
Hệ thống cha	
Trang chủ	http://localhost
Trang quản lý chủ khách sạn	http://localhost/custommanage
Trang quản lý khách sạn	http://localhost/hotelmanage
Trang quản lý quản trị khách sạn	http://localhost/mhotelmanage
Trang quản lý tài khoản	http://localhost/profile
Hệ thống con	
Trang chủ	http://localhost/abc
Trang kết quả tìm phòng	http://localhost/abc/booking/roomresult
Trang thanh toán phòng	http://localhost/abc/booking/payment
Trang thanh chúc mừng đã đặt phòng	http://localhost/abc/booking/congra
Trang quản lý phòng	http://localhost/abc/roommanage
Trang quản lý khách	http://localhost/abc/custommanage
Trang quản lý nhân viên	http://localhost/abc/staffmanage
Trang quản lý tài khoản	http://localhost/abc/profile
Trang quản lý đặt phòng	http://localhost/abc/bookmanage
Trang xem thống kê	http://localhost/abc/report
Trang xem lịch sử giao dịch	http://localhost/abc/payhistory
Trang xem phòng đã đặt	http://localhost/abc/bookedroom
Trang cài đặt web	http://localhost/abc/config

Bảng 11. Danh sách các url của hệ thống

5. Thiết kế xử lý

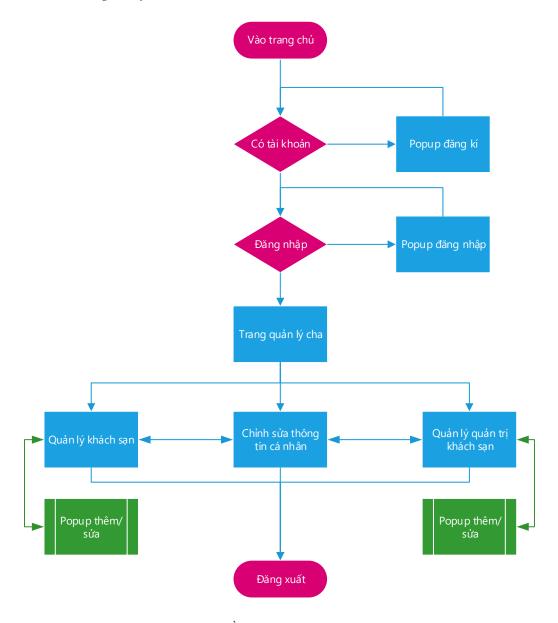
5.1. Luồng xử lý cho từng đối tượng theo các màn hình

5.1.1. Luồng xử lý cho quản trị hệ thống cha

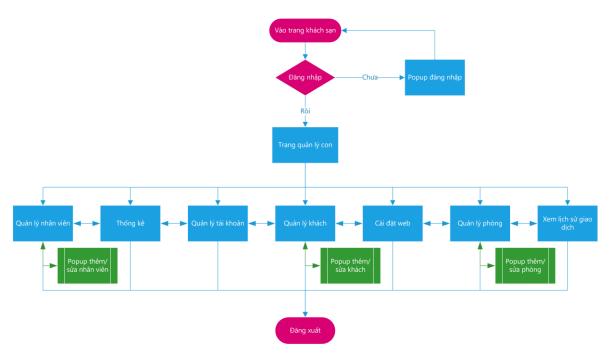
Hình 50. Luồng xử lý cho quản trị hệ thống cha

5.1.2. Luồng xử lý cho chủ khách sạn

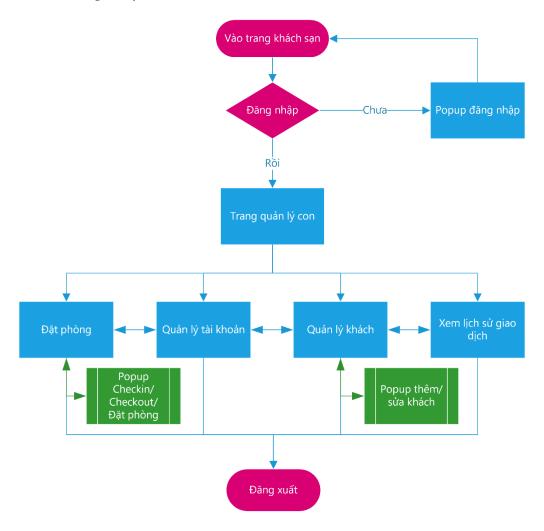
Hình 51. Luồng xử lý cho chủ khách sạn

5.1.3. Luồng xử lý cho quản trị khách sạn

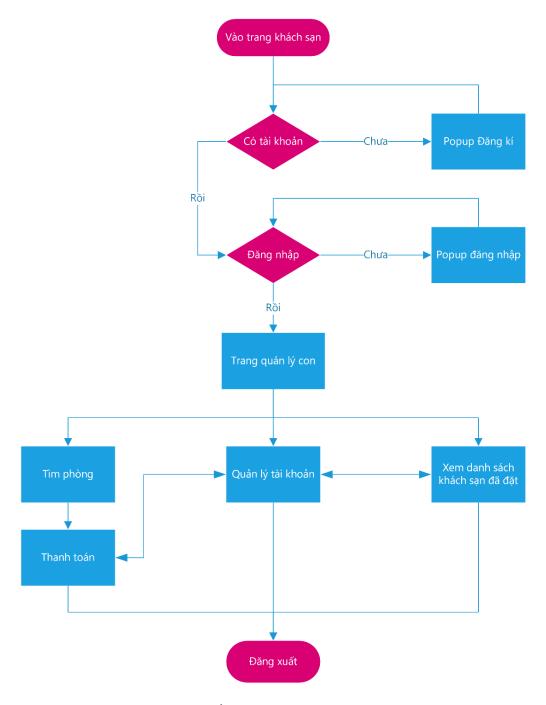
Hình 52. Luồng xử lý cho quản trị khách sạn

5.1.4. <u>Luồng xử lý cho nhân viên</u>

Hình 53. Luồng xử lý cho nhân viên

5.1.5. Luồng xử lý cho khách đặt phòng

Hình 54. Luồng xử lý cho khách đặt phòng

5.2. Danh sách các lớp

CHƯƠNG 4 CÀI ĐẶT

1. Môi trường phát triển

1.1. Máy chủ

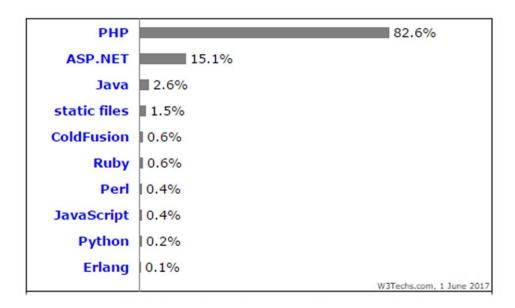
Máy chủ Amazon EC2: Đây là dịch vụ cung cấp máy chủ ảo của Amazon miễn phí trong một năm. Rất phù hợp với việc nghiên cứu cho sinh viên chúng tôi

Cấu hình t2.micro:

- Số nhân xử lý: 1
- Tên nhân xử lý: Intel® Xeon® CPU E5-2676 v3 @ 2.40 GHz
- Dung lượng bộ nhớ (RAM): 1 GB
- Dung lượng ổ cứng: 30 GB (SSD)
- Hê điều hành: Windows Server 2016
- Địa chỉ IP công cộng (Public IP): 35.160.17.233
- Tên miền mặc định: ec2-35-160-17-233.us-west-2.compute.amazonaws.com

1.2. Ngôn ngữ lập trình

• PHP: Để tạo ra một ứng dụng SaaS, chúng tôi phải chọn một trong các ngôn ngữ lập trình chạy trên máy chủ và PHP là ngôn ngữ phổ biến nhất hiện nay, chiếm gần 80% tổng các ngôn ngữ lập trình web chạy trên máy chủ được sử dụng. PHP cũng hỗ trợ khá nhiều thư viện, biên dịch nhanh và cộng đồng lập trình viên rất nhiều nên việc phát triển sẽ rất dễ dàng.

Hình 55. Phần trăm các ngôn ngữ lập trình web trên máy chủ⁵

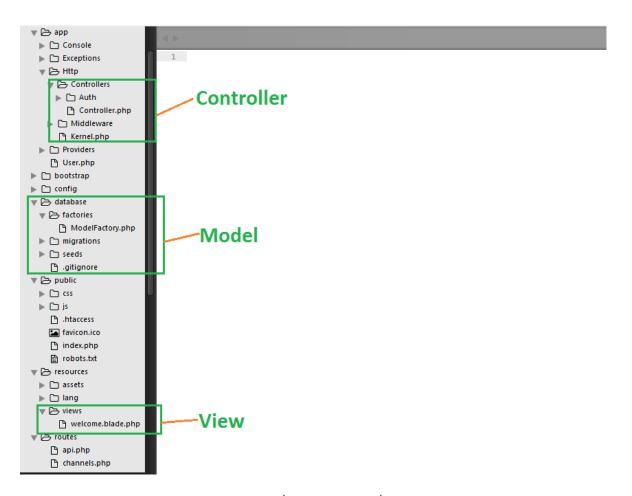
Javascript, HTML, CSS: đây là các ngôn ngữ font-end không thể thiếu khi
 xây dựng một ứng dụng web

1.3. Framework ứng dụng

Laravel là một framework PHP cho phép xây dựng ứng dụng web theo mô hình MVC. Laravel rất phổ biến và được nhiều người ưa chuộng do tính mới mẻ, hỗ trợ số người truy cập lớn và có nhiều tài liệu hướng dẫn

-

⁵ https://w3techs.com/technologies/overview/programming language/all

Hình 56. Vị trí của các thành phần MVC trong cấu trúc framework Laravel

1.4. Công cụ hỗ trợ

- Trình soạn thảo mã nguồn Sublime text: Đây là trình soạn thảo mã nguồn đơn giản, dễ sử dụng, khởi động nhanh.
- Trình gỡ lỗi -Trình duyệt Chrome: Để đơn giản hóa công việc, chúng tôi đã không sử dụng các chương trình IDE cho PHP, thay vào đó, chúng tôi sẽ chạy chương trình và tìm lỗi trực tiếp trên trình duyệt Chrome.
- Các công cụ hỗ trợ: SVN, GitHub, XAMPP, Composer, StarUML và Microsoft Visio.

2. Cài đặt cơ sở dữ liệu

Nhóm chúng tôi sử dụng hệ quản trị cơ sở dữ liệu MySQL vì đây là một hệ cơ sở dữ liệu dễ sử dụng, tính ổn định cao, nhiều hỗ trợ, cho phép quản lý trực tiếp trên trình duyệt và là cơ sở dữ liệu thích hợp nhất với PHP và framework của nó

2.1. Khó khăn

Khi kiểm thử cần một lượng lớn dữ liệu để kiểm tra độ chịu đựng của hệ thống khi lượng khách hàng tăng nhanh.

Khi thay đổi cấu trúc dữ liệu, việc gửi Script qua lại để chạy lại CSDL giữa các lập trình viên trở nên rườm rà, thiếu chuyên nghiệp.

2.2. Khắc phục

Đối với khó khăn thứ nhất, chúng tôi đã tạo một script tự động insert vào DB hệ thống 10,000 khách hàng, và 50,000 khách sạn và 50,000 nhân viên khi kiểm thử. Điều này tiết kiệm thời gian so với thêm dữ liệu từ ứng dụng

Đối với khó khăn thứ hai, chúng tôi tìm ra tính năng hỗ trợ tái cấu trúc CSDL một cách tự động từ framework Laravel. Đơn giản chỉ cần chạy lệnh (command line) sau tại thư mục chứa ứng dụng (sau khi đã có môi trường PHP và đã cài Composer):

php artisan migrate:refresh

3. Cài đặt giao diện

Để có thể tạo ra giao diện responsive cho ứng dụng, chúng tôi sẽ áp dụng công nghệ Boostrap để giảm bớt công sức đồng thời tăng vẻ đẹp cho trang web do Boostrap đã hỗ trợ sẵn khá nhiều class đẹp mắt.

Khi thực hiện chức năng chọn ngày tháng đặt phòng, chúng tôi đã sử dụng tiện ích Datepicker trong thư viện Jquery để tăng độ hấp dẫn cho sản phẩm

- 4. Cài đặt xử lý
- 4.1. Chức năng thanh toán qua mạng

Paypal

4.2. Vấn đề lưu trữ hình ảnh

Cloudinary

- 4.3. Vấn đề chia tên miền
- 5. Kiểm thử phần mềm

CHƯƠNG 5 TỔNG KẾT, ĐÁNH GIÁ

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Thư Viện Số Trường Đại Học Tiền Giang, "Giáo trình quản trị khách sạn, nhà hàng," 2015. [Online]. Available: http://thuvienso.tgu.edu.vn/doc/giao-trinh-quan-tri-khach-san-nha-hang-quy-trinh-don-tiep-khach-cua-le-tan-vien-251474.html.
- [2] Denney G. Rutherford, Ph.D. and Michael J. O'Fallon, Ph.D, Hotel Management and Operations, 2007.
- [3] Kathleen Kaye Acosta, "Online Payment Process," 2008.
- [4] PayPal, "Online Payment Processing," 2006. [Online].
- [5] TIBCO Analytics, The SaaS Trends Report, 2014.
- [6] Bùi Cao Học và Nguyễn Văn Tý, Xây dựng hệ thống thương mại hướng dịch vụ, 2009.
- [7] Gianpaolo Carraro and Fred Chong, "Software as a Service (SaaS): An Enterprise," 2006. [Online].
- [8] Carraro, Frederick Chong and Gianpaolo, Architecture Strategies for Catching the Long Tail, Microsoft Corporation, 2006.
- [9] Chris Pitt, Pro PHP MVC, 2012.

- [10] Frederick Chong, Gianpaolo Carraro, and Roger Wolter, Multi-Tenant Data Architecture, 2006.
- [11] Beatty, Karl Wiegers and Joy, Software Requirements, Third Edition, 2013.
- [12] Luke Welling and Laura Thomson, PHP and MySQL Web Development (5th edition), 2016.
- [13] Matula Terry, Laravel Application Development Cookbook, 2013.
- [14] Jeremy Deyo, "Software as a Service (SaaS)," 2008.
- [15] Ogheneovo Dibie and Haojie Hang, "Software as a Service," 2012.

PHŲ LŲC